

SAMMEN SETTER VI SPOR FOR FREMtiden

Bærekraftsrapport 2024

Innhold

Strategisk betydning av bærekraft for Pareto Bank	3
Overordnedemål for Pareto Banks bærekraftsarbeid.....	4
Konkretemål og forpliktelser fremover for Pareto Banks bærekraftsarbeid	7
Vesentlighetsanalyse som utgangspunkt for bærekraft i Pareto Banks virksomhet	9
Ansvarlig kreditt	13
Medarbeidere	21
Arbeidet mot hvitvasking, terrorfinansiering og brudd på sanksjoner.....	32
Etikk og anti-korrupsjon	34
Personvern og informasjonssikkerhet	35
Menneskerettigheter	38
Kommunikasjon	40
Pareto Banks egen miljøpåvirkning.....	41
Samfunnsansvar i Pareto Bank.....	44

Strategisk betydning av bærekraft for Pareto Bank

I de senere årene har behovet for en bærekraftig utvikling blitt stadig tydeligere, og store deler av verdens virksomheter har startet på en endringsreise med formål om å fremover utøve virksomheten sin bærekraftig. Bærekraft for Pareto Bank betyr at virksomheten er fremtidsrettet i produkter og tjenester og at virksomheten ikke i noen form ødelegger for fremtidige generasjoner.

Bærekraft gir Pareto Bank og dens kunder nye muligheter og utfordringer som det er viktig at Pareto Bank forstår og tar hensyn til. Bank som bransje er en av nøklene til bærekraftig utvikling, som følge av stor påvirkningsmulighet. Pareto Bank har derfor startet sitt arbeid med å sikre at banken forstår bærekraft, hvordan arbeidet gjør banken til en enda bedre samarbeidspartner for sine kunder, og hvilke løsninger banken skal velge for å oppfylle nye krav og forventninger.

Julie Jacobsen, Vice President Shipping & Offshore, jobber med bærekraft innenfor skipsfinansiering

Overordnede mål for Pareto Banks bærekraftsarbeid

Pareto Bank skal ha et aktivt forhold til bærekraft i egen virksomhet og bidra til en mer bærekraftig utvikling der hvor banken naturlig har påvirkningsmulighet

Pareto Bank startet sitt ESG-arbeid med utgangspunkt i bankens purpose som ble utarbeidet første gang 2018. Bankens purpose beskriver ambisjonen om langsiktig bærekraftig verdiskapning uttrykt med ordene «sammen setter vi spor for fremtiden». Purpose er således Pareto Banks «hvorfor» og beskriver verdsettet til banken utover det å skape verdier i form av penger og avkastning.

Sammen setter vi spor for fremtiden betyr samarbeid og involvering, lagånd og lagspill. Disse elementene er sentrale i Pareto Banks kultur og lederstil og skal skinne igjennom i holdninger ovenfor ansatte, kunder, aksjonærer og samfunnet for øvrig. Sammen står også for koblingen mellom bank og kunde, kapital og resultat og bank og samfunn.

Pareto Banks identitet er knyttet opp til de spor vi etterlater oss. Spor representerer det Pareto Bank bidrar med, og den historien vi skaper. Pareto Bank har en målsetting om å sette riktige spor og å gå sine egne veier. Vi skal ta gode valg, vise langsiktighet og beslutningskraft i det vi gjør.

Konkrete handlingsregler er:

- Vi er både tydelige og kreative, og vi stiller krav fordi det vi gjør forplikter og har betydning.
- Vi er fødselshjelpere for nye bedrifter. Vi skal være opptatt av positiv utvikling og langsiktig verdiskapning. Det er det som er kompetent kapital.
- Vi skal ta ansvar for det vi etterlater oss. Det handler om arv, om ettermæle, om fremtidige generasjoner.
- Vi skal tilrettelegge for håp og driv, for optimisme og forbedring. Vi skal være et forbilde.

Pareto Bank har utarbeidet og besluttet en policy for bærekraft og samfunnsansvar. I tillegg har banken utarbeidet og implementert interne retningslinjer og rutiner for bærekraft og samfunnsansvar i kredittarbeidet og øvrige områder. Av praktisk bærekraftsarbeid har banken over tid hatt et samarbeid med Blå Kors.

Policyen beskriver hvordan Pareto Bank overordnet arbeider med bærekraft og samfunnsansvar¹. Dokumentet er også ment å støtte bankens medarbeidere og ledere i beslutninger og daglig arbeid, samt å tydeliggjøre hvordan bærekraftsarbeidet integreres med bankens virksomhet, styring og kontroll. Pareto Bank har definert følgende overordnede mål for sitt bærekraftsarbeid:

Pareto Bank skal ha et aktivt forhold til bærekraft i egen virksomhet og bidra til en mer bærekraftig utvikling der hvor banken naturlig har påvirkningsmulighet.

1. For å forenkle begrepsbruken likestilles begrepet «samfunnsansvar» med begrepene «ESG» og «bærekraft» i denne rapporten.

Overordnet målsetting er konkretisert som følger:

Strategi og visjon

- Bankens virksomhetsstyring skal utøves etter prinsipper for bærekraft
- Bærekraft skal inngå som en naturlig del av bankens årlige strategiprosess hvor både muligheter og risikoer skal vurderes og som følge av det skal delprosjekter og aktiviteter iverksettes på strategisk game plan
- Pareto Bank skal avdekke og overvåke egen bærekraftsrisiko og over tid arbeide for at bærekraftsrisikoen reduseres

Kreditt og forvaltning

- Pareto Bank skal særskilt vurdere bærekraft i kredittgivningen og aktivt arbeide for at bærekraftsrisikoen i utlånsporteføljen reduseres over tid
- Pareto Bank skal utøve forvaltning av likviditetsreserven etter prinsipper for bærekraft
- Pareto Bank skal øke bevissthet og kunnskap om bærekraft blant egne medarbeidere gjennom intern opplæring og prosjekter
- Pareto Bank skal øke bevissthet og kunnskap om bærekraft blant egne kunder gjennom å være en relevant samtalepartner, dele kunnskap og stille krav

Risikostyring og rapportering

- Bærekraft skal være en integrert del av bankens risikostyring. Bankens appetitt for bærekraftsrisiko er definert i overordnet rammeverk for risikostyring. Bærekraftsrisiko skal avdekkes og rapporteres, og tiltak skal iverksettes der hvor det er avdekket særskilt høy bærekraftsrisiko
- Pareto Bank skal rapportere på bærekraft i den enkelte kredittsak, på porteføljenivå og eksternt gjennom egen bærekraftsrapport, årsrapport, ICAAP og på bankens hjemmeside

Samfunn

- Pareto Bank skal ta samfunnsansvar gjennom et aktivt og inkluderende samarbeid med en ideell organisasjon

Kredittgivning er Pareto Banks kjernevirksomhet, og det området hvor banken har størst påvirkningsmulighet innenfor bærekraft på basis av rollen som allokerer av kapital. Banken har i kredittpolicy krav til ESG hvor det står beskrevet at banken i utøvelsen av kredittarbeidet skal ha et bevisst forhold til sitt samfunnsansvar, herunder hensynta ESG-faktorer. Banken skal særskilt vurdere klimarisiko og overgangsrisiko. I tillegg er det fastsatt et sett med prinsipper som er retningsgivende for bankens arbeid med bærekraftig kreditt.

Pareto Bank plasserer likviditet i andre banker, fond og obligasjoner. I forvaltningen av bankens overskuddslikviditet skal bærekraft legges til grunn, og banken skal investere i bærekraftige selskaper som evner å tilpasse egen virksomhet til en verden i endring. Bankens investeringsunivers skal sammenfalle med bankens kredittpolicy innen bærekraft. Dessuten skal plasseringer i gjeld utstedt av selskaper som bidrar til alvorlig miljøskade, uakseptable klimagassutslipp, grove krenkelser av menneske- og arbeidstakerrettigheter, grov korrupsjon eller brudd med grunnleggende humanitære rettigheter unngås. Det skal heller ikke plasseres i gjeld utstedt av selskaper involvert i produksjon av tobakk, pornografi eller våpen.

Bank er en gjennomregulert virksomhet. Utover offentligrettslige lover, retningslinjer og krav, er tillit en grunnleggende forutsetning for bankvirksomhet. Pareto Bank er avhengig av tillit fra kunder, långivere, aksjonærer, myndigheter, samarbeidspartnere og samfunnet for øvrig. Banken skal gi saklig og riktig informasjon på en ærlig og åpen måte om egen virksomhet. Bankens medarbeidere skal opptre tillitsvekkende, ærlig og redelig og følge de til enhver tid gjeldende nomer, regler og lover.

Bankvirksomhet handler i stor grad om god langsiktig risikostyring. Pareto Banks policy for bærekraft må derfor ses i sammenheng med bankens øvrige policyer og retningslinjer. Bærekraftsarbeidet er operasjonalisert gjennom bankens kredittpolicy, policy for likviditetsforvaltning, rutiner og retningslinjer på etikk og anti-korrupsjon, personalpolitikk hvor mangfold og likestilling står sentralt, personvern, sikkerhet, ansvarlige innkjøp med mer. Bærekraftshensyn er en integrert del av bankens årlige strategiprosess.

Pareto Bank tar et aktivt sosialt samfunnsansvar blant annet gjennom langsiktig samarbeid med en ideell organisasjon. Samarbeidet skal være med en seriøs partner som arbeider strukturert og langsiktig, og som har prosjekter og formål som skaper engasjement internt. Arbeidet skal baseres på frivillighet og må passe til bankens purpose og verdigrunnlag. Blå Kors er valgt som samarbeidspartner for årene 2021-2024.

I tillegg til denne bærekraftsrapporten redegjør banken for sitt arbeid med samfunnsansvar i årsrapporten 2023.

Konkrete mål og forpliktelser fremover for Pareto Banks bærekraftsarbeid

0 – utslipps mål

Pareto Bank skal redusere sine klimagassutslipp i takt med klimamålene vedtatt for Norge.

FNs bærekraftsmål som er en felles arbeidsplan, utarbeidet av alle land i verden, for hvordan utrydde fattigdom og diskriminering og stoppe klimaendringene, er førende for alle land i verden og alle land har sammen utarbeidet målene. Målene er en felles arbeidsplan for både det offentlige og næringsliv og samfunnet for øvrig.

Pareto Bank støtter målene og gjennom Pareto Banks virksomhet kan en spesielt bidra til mål 11 «bærekraftige byer og lokalsamfunn», gjennom krav stilt i finansiering av eiendomsprosjekter både innenfor bolig og næring.

Norge har under Parisavtalen tatt på seg en forpliktelse til å redusere utslippene av klimagasser med minst 55 prosent i 2030 sammenlignet med nivået i 1990 og være netto utslippsfrie i 2050.

Pareto Bank skal iverksette konkrete tiltak for nå målsettingene i Parisavtalen der banken kan påvirke direkte og indirekte. Banken vil gjennom fremtidig CSRD rapportering og etter PCAF metode måle CO2 utslipp direkte og indirekte (utlånsporteføljen) og konkretisere kortsiktige og langsiktige klimamål, hvor det langsiktige målet er netto null klimagassutslipp i 2050 etter Parisavtalen. (ref. <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/miljomal/klima/miljomal-5.2>)

For Pareto Bank vil det fremover være naturlig å ta initiativ til å videreutvikle arbeidet innenfor bærekraft for områdene klimagassutslipp, energieffektivitet, fornybart, bærekraftig ressursbruk,

gjenbruk og avfallshåndtering. Innenfor bygg- og eiendomssektoren vil selskaper som bidrar med å bygge energieffektive og miljøvennlige bygninger, benytter seg av resirkulerte materialer og eksempelvis tar i bruk grønne tak for reduksjon av overvann og solenergi for energieffektivisering og fornybart, være konkrete eksempler på prioriterte utlån fremover.

Bærekraftige initiativ for banken fremover vil naturlig være som følger:

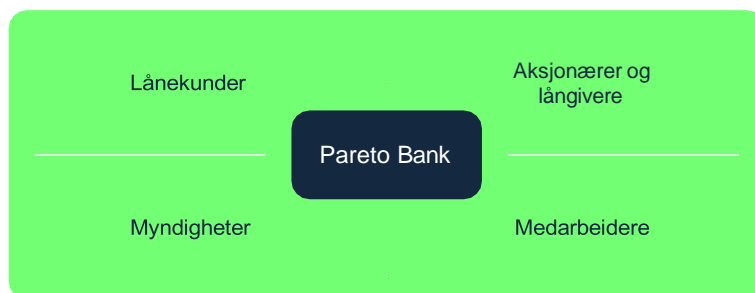
1. Kunder som har konkrete låneformål innenfor prosjektet som har positive miljø- og sosiale gevinster i tillegg til å være lønnsomme og finansielt robuste.
2. «Grønne lån» som har målbare effekter på fornybar energibruk og energieffektivitet.
3. Egen klimarapportering (ref. omtale av CSRD)
4. Egen miljøpåvirkning som digitalisering, papirløst drift, valg av grønn datacenterdrift, energieffektive kontorer, minimere reiseaktivitet med mer.

Vesentlighetsanalyse som utgangspunkt for bærekraft i Pareto Banks virksomhet

Pareto Banks vesentlighetsanalyse identifiserer bankens påvirkning på ESG-faktorene og hvilke områder bankens interessenter er mest opptatt av. Vesentlighetsanalysen har også hatt til hensikt å prioritere bankens utviklingsaktiviteter og muligheter innen bærekraft, og identifisere bankens viktigste interessenter og motparter.

Bankens vesentlighetsanalyse baseres på vurderinger fra interne ressurser gjennom en bred prosess. I tillegg adresseres bankens bærekraftsarbeid i investormøter og kundemøter for å få eksterne tilbakemeldinger på bærekraft i egen virksomhet. Vesentlighetsanalysen har identifisert de viktigste miljømessige, samfunns- og styringsmessige temaene banken ønsker å vektlegge.

Banken har gjennom denne prosessen identifisert elleve relevante interessentgrupper og fire av disse ble identifisert som særlig viktige:

For disse fire interessentgruppene vurderte banken hvilke forventninger interessentene har til bankens ESG-arbeid, samt hvilke muligheter og risikoer banken selv ser for seg i sitt ESG-arbeid. Mulighet til å påvirke lånekunder til mer bærekraftige aktiviteter, forankring og kunnskap om bærekraft hos medarbeidere i tillegg til styrking av bankens kultur og attraktivitet som arbeidsgiver ble identifisert som de viktigste mulighetene. Faren for byråkratiske prosesser uten reell påvirkning, svekket konkurransekraft, for ambisiøse mål i forhold til faktisk ressursituasjon og krevende måling og rapportering ble vurdert som de viktigste risikofaktorene for det videre bærekraftsarbeidet.

For hver av interessentgruppene ble de viktigste områdene identifisert hvor enten banken har en påvirkningsmulighet eller hvor interessentene kan legge bankens ESG-arbeid til grunn for sine vurderinger og handlinger. Basert på dette identifiserte banken relevante tiltak, mål og indikatorer. De viktigste tiltakene som ble identifisert gjengis her:

Tiltak ovenfor lånekunder

- ESG-risikovurderinger i kredittsakene med henblikk på miljø og klima, sosiale faktorer og samfunnsansvar og virksomhetsstyring. I tillegg skal omdømme og andre ESG-faktorer som er relevante for den enkelte kredittsak omtales
- ESG-score av kredittkunde for å avdekke bankens ESG-

Vesentlighetsanalysen har identifisert en rekke tiltak.

risiko i enkeltsaker og totalt for bankens utlånsportefølje

- ESG-covenants og oppfølging av kredittkunde på bærekraft for å fremme positiv endring

Tiltak ovenfor medarbeidere

- Gjennomføre opplæringstiltak knyttet til bærekraft som en del av bankens opplæringsarena «Bankskolen»
- Tydeliggjøre Pareto Bank som en arbeidsplass hvor bærekraft hensyntas og hvor det gis opplæring innen bærekraft for å kunne iverksette tiltak mot kredittkunde
- Tydeliggjøre bankens mål innen likestilling og mangfold

Tiltak ovenfor aksjonærer og långivere

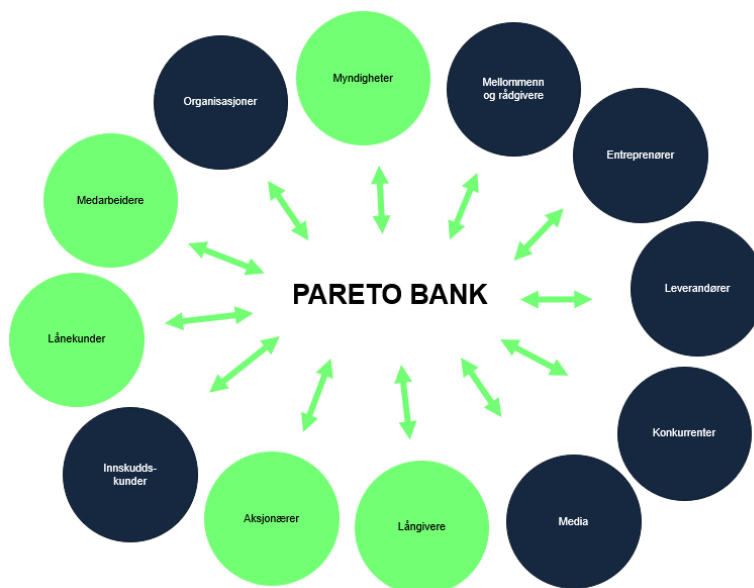
- Utarbeide ESG-policy
- Publisere bærekraftsrapport på bankens hjemmeside
- Dialog om bærekraft som en del av IR-arbeidet
- Rapportering til større investorer

Tiltak ovenfor myndigheter

- Tilpasse policyer og rutiner til å møte myndighetskravene innenfor bærekraft
- Valg av rammeverk for fremtidig bærekraftsrapportering
- Tilpasninger til EU-taksonomien
- Ekstern revisjon av bærekraftsarbeid
- Offentlig rapportering

Banken har etter utarbeidelsen av vesentlighetsanalysen gjennomført en rekke av de nevnte tiltak. Det er utarbeid og styrebesluttet en policy for bærekraft og samfunnsansvar, og det er gjennomført en rekke interne opplæringstiltak som opplæring i gjennomført vesentlighetsanalyse, bærekraft innenfor bankens utlånsvirksomhet, innføring i taksonomi og fremtidige myndighetskrav. Banken etterstreber en åpen og ærlig dialog med sine aksjonærer og långivere. Banken har utarbeidet policy og retningslinjer for ekstern kommunikasjon og investorrelasjoner, og rutine for offentliggjøring av informasjon og regnskapsrapportering. Banken tilgjengeliggjør alt av nødvendig finansiell informasjon og bærekraftsinformasjon iht. lovkrav på bankens hjemmeside. Kommunikasjonen skal være saklig, dokumentert og ærlig. Det kommenteres ikke på rykter, og banken lover aldri noe enn ikke kan holde. Det gjennomføres jevnlig investormøter og investorpresentasjoner for å opprettholde og fange opp investorenes tilbakemeldinger og fokusområder. Tilbakemeldinger mottatt fra bankens aksjonærer og långivere innenfor bærekraft er i hovedsak forventninger til at banken, med god dekning, er innenfor lovkrav og reguleringer når det gjelder antihvitvasking og antikorrupsjonsarbeid og for øvrig gjennomfører bærekraftsarbeid i tråd med myndighetskrav og markedsforventninger.

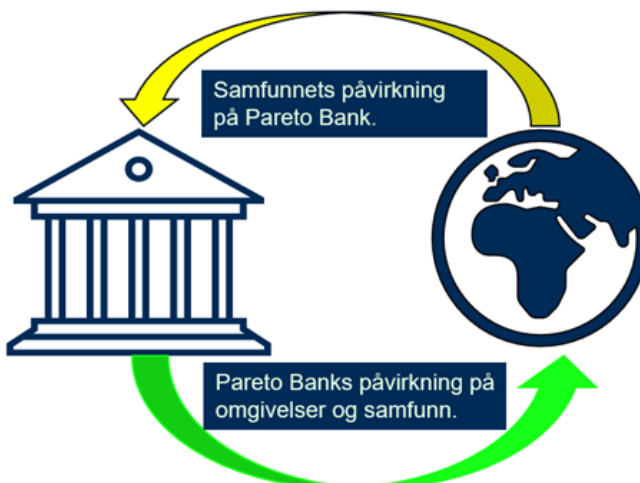
Bankens øvrige interessentgrupper fremkommer her:

Dobbel vesentlighet

Pareto Bank vil i sitt fremtidige bærekraftsarbeid og tilpasninger til kravene i CSRD videreutvikle vesentlighetsanalysen til å omfatte både bankens påvirkning på samfunn og miljø (påvirkning ut) og hvilke risikoen og muligheter som gjelder for Pareto Bank og som kan knyttes til bærekraft (påvirkning inn). En slik analyse danner grunnlaget for enn fremtidig CSRD rapportering for banken og kalles dobbel vesentlighet.

Dobbel vesentlighet illustreres som følger:

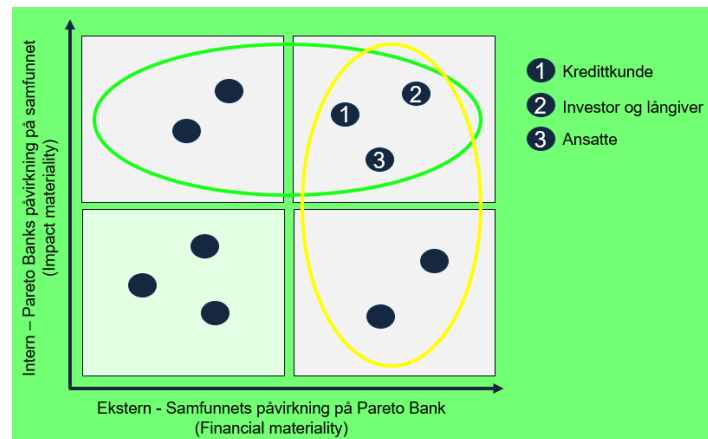

Illustrasjon av en dobbel vesentlighetsanalyse der bedriftens og samfunnets perspektiv vurderes på hverandre.

En analyse innenfor dobbel vesentlighet kan forklares som illustrert nedenfor. Grønn sirkel representerer de vesentligste identifiserte påvirkningene som Pareto Bank har på samfunnet gjennom sin forretningsstrategi med eksempelvis ansvarlig og bærekraftig utlånsvirksomhet. Pareto Bank som arbeidsgiver er også en

vesentlig påvirkningsmulighet som Pareto Bank har på omgivelser og samfunn. Gul sirkel er de vesentligste identifiserte påvirkningene som samfunnet og omgivelsene har på Pareto Bank. Det er her naturlig å trekke frem aksjonærer og långiverne gjennom obligasjonseiere og innskytere som har påvirkning i form av stilte forventninger til bærekraftig virksomhet og konkrete krav til bankens miljøpåvirkning.

Det området som er overlappet mellom de to sirklene og som inneholder både interne og eksterne faktorer, representerer de mest kritiske bærekraftsfaktorene for Pareto Bank og vil være analysens resultat innenfor dobbeltvesentlighet.

Pareto Bank vil videreutvikle dobbeltvesentlighet fremover mot en CSRD rapportering og sette konkrete målsettinger basert på resultatene. Banken vil være omfattet av CSRD kravene og rapportere på de fra om med år 2026 med år 2025 som grunnlagsdata.

En foreløpig vurdering etter en slik analyse illustrer at banken har størst påvirkning gjennom utlånsvirksomheten, ref. kapittel om ansvarlig kreditt. Hvordan bærekraft vil påvirke bankens forretningsmodell og langsiktige verdiskapning er ikke konkludert, men bankens hovedvirksomhet er prosjektbaserte utlån hvor det foreligger et klart låneformål og en avtalt innfrielse. Tidsperiodene for prosjektene som søkes finansiert og løpetiden på tilbudte kreditter er forholdsvis korte (1 - 3 år). Banken har således muligheter til å gjøre tilpasninger til endringer og forventninger i markedet løpende og for øvrig løpende tilpasse seg nye myndighetskrav innen bærekraft i utlånsvirksomheten.

For øvrige vesentlighetsbetraktninger (Scope 3) som eksempelvis hvilken påvirkning banken har på klimagassutslipp i verdikjeden og arbeidstakerrettigheter hos bankens leverandører, er det viktig å presisere at banken utøver en forholdsvis liten virksomhet med begrensede indirekte utslipp etter Scope 3. Banken har begrenset reiseaktivitet, gjennomfører i stor utstrekning interne og eksterne møter med digitale hjelpemidler, banken er lokalisert sentralt for å være lett tilgjengelig og bankens kontorlokaler er Breeam sertifisert. Arbeidstakerrettigheter i leverandørleddet ivaretas gjennom Åpenhetsloven, ref. kapittel om menneske- og arbeidstakerrettigheter.

Ansvarlig kreditt

Pareto Bank skal aktivt arbeide med bærekraft innenfor kreditt som er bankens hovedvirksomhet.

Pareto Bank målsetting er at banken skal avdekke og redusere egen bærekraftsrisiko og at bankens kredittkunder skal vise positiv endring innenfor bærekraft over tid.

Forretningsmodell

Pareto Bank er en forretningsbank spesialisert på eiendomsfinansiering, bedriftsfinansiering og skipsfinansiering.

Pareto Bank har siden oppstart i 2008 finansiert over tusen boligutviklingsprosjekter på Østlandet. Banken er spesialist på dette området og tilbyr skreddersydde finansieringsløsninger i forbindelse med tomtekjøp, bygging, konvertering og rehabilitering. Pareto Bank finansierer store og små prosjekter og alle typer boliger for regionale og lokale utviklere. Analyser og vurderinger av reguleringsplaner, entrepriser og byggelånsoppfølging er en del av bankens daglige virke.

Pareto Bank tilbyr lån med første eller andre prioritets pant i nærings-eiendom på Østlandet og i større norske byer. Banken finansierer eiendommer med lange kontantstrømmer og tilbyr kortere lån i forbindelse med kjøp og salg av eiendom, samt lån til utvikling av nærings-eiendom. Innenfor eiendom tilbyr Pareto Bank også investeringskreditter og holdingfasiliteter til anerkjente og store eiendomsselskaper/ eiendoms konsern og investeringsselskaper hvor underliggende aktiva er eiendommer (direkte) eller aksjer i eiendomsselskaper (indirekte).

For forretningsområdet bedriftsfinansiering tilbyr Pareto Bank et bredt spekter av finansieringsløsninger til norske mellomstore bedrifter. Banken har opparbeid seg en dyp innsikt og forståelse av norsk næringsliv gjennom grundige risikoanalyser for finansieringsløsninger. Banken tilbyr en høy grad av skreddersøm og produkttilbudet omfatter blant annet oppkjøpslån, brolån, mellomfinansieringer og finansiering av arbeidskapital. Banken har også utviklet et eget produkt for arbeidskapitalfinansiering tilpasset små og mellomstore bedrifter. Driftsfinansieringen er en heldigital løsning integrert med kundens eget regnskapssystem.

Det siste forretningsområdet innenfor utlånsvirksomheten er å tilby skipsfinansiering innen shipping og offshore. Skipsfinansiering tilbys i hovedsak til norske rederier, eiere og det norske prosjektmarkedet, men i enkeltstående tilfelle har banken finansiert prosjekter som er tilrettelagt av norske aktører med større grad av utenlandsk eierskap.

I tillegg til områdene nevnt ovenfor har banken økt sin tilstedeværelse og gjort enkeltstående finansieringer i det svenske markedet, da hovedsakelig innenfor eiendomsfinansiering og bedriftsfinansiering.

Pareto Bank finansierer sin utlånsvirksomhet gjennom en kombinasjon av innskudd, innlån i verdipapirmarkedet og egenkapital. Innskuddene er diversifiserte på driftsmidler og overskuddslikviditet fra bedrifter, klientmidler og sparepenger fra privatkunder.

Pareto Bank sitt mål er å være våre kunders beste bank. Banken har et høyt kundefokus med høy servicegrad og er «tett på». Banken har spisskompetanse og erfaring innenfor sine respektive kjerneområder. I tillegg skal banken være grundige, effektive, pålitelige og personlige i

prosessene mot kunde og i de interne prosessene som bankvirksomhet krever. Pareto Bank skal tilby skreddersydde løsninger og i størst mulig grad kunne møte kundens behov, unngå unødvendig byråkrati og organisere seg effektivt. Høy kredittkompetanse, tett kundeoppfølging og en sentralisert kredittprosess bidrar til god kredittkvalitet og lave tap over tid. På denne bakgrunn skal banken kunne være tett på endringer og krav innenfor bærekraft og bidra til at bankens bærekraftsrisiko i utlånsporteføljen avdekkes og reduseres over tid.

Bærekraft i utlånsvirksomheten.

Bankens hensikt er å identifisere, vurdere, overvåke og kontrollere risikoen i kredittsakene og utlånsporteføljen forbundet med ESG-faktorene.

Rune Egeland, Assisterende banksjef Eiendomsfinansiering

Rollen

Rollen som allokere av kapital og kredittgiver gir banken en stor påvirkningsmulighet da banken selv velger hvilke prosjekter den ønsker å finansiere. Pareto Bank har gjennom sin hovedvirksomhet et mål om å arbeide med bærekraft gjennom kredittgivingen med den målsetting at bankens kredittkunder skal vise en positiv endring innen bærekraft over tid. En slik positiv utvikling vil styrke konkurransekraften til bankens kunder, da samfunnets omstilling til en bærekraftig økonomi vil kreve nye løsninger og tilpasninger hos bedrifter. Utviklingen vil samtidig redusere ESG-risiko i bankens

kredittgivning. Denne todelingen gjenspeiles i bankens kredittarbeid.

Omdømme

Banken legitimerer i stor grad kredittkunden gjennom et låneforhold og Pareto Bank kan være utsatt for omdømmerisiko gjennom en kredittkunde. Banken har en iboende omdømmerisiko knyttet til kreditter gitt til kredittkunder som ikke tar hensyn til sitt samfunnsansvar. Det vurderes om kredittkunden opererer i en bransje som kan forbindes med manglende eller svakt samfunnsansvar. Dette er bransjer hvor det erfaringsmessig er påvist gjentakende dårlige arbeidsvilkår for ansatte, høy miljøbelastning eller svak virksomhetsstyring generelt.

Styrende dokumenter

Gjennom bankens styrende kredittdokumenter, kredittpolicy og kreditt håndbok, setter banken rammer for sitt kredittarbeid. Etske retningslinjer og policy for ESG og bærekraft oppstiller krav til at kredittgivning til enhver tid skal ligge innenfor de etiske regler og standarder som god bankskikk tilsier. De etiske retningslinjene og bankens samfunnsansvar har sitt overordnede utgangspunkt i respekten for menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder og arbeidstakerrettigheter, hensynet til miljøet og bærekraftig utvikling samt bekjempelse av korrupsjon og annen økonomisk kriminalitet. Risikovurderinger knyttet til bærekraft er således en integrert del av kredittvurderingen i Pareto Bank. Kredittkundene gjøres kjent med bankens forventninger innen bærekraft i rådgivningssamtaler, og kundene utfordres i disse samtalene på en rekke temaer knyttet til bærekraft. Banken har utarbeid en egen rutine for å avdekke og overvåke bankens ESG- og klimarisiko gjennom utarbeidelse av en ESG-score på kundenivå. Formålet med ESG-scoren er at risikoen innenfor bærekraft avdekkes og minimeres over tid. Banken vil således kunne påvirke vesentlige faktorer innenfor ESG gjennom spørsmålsstilling med formål om å bevisstgjøre kredittkunden og identifisere vesentlige risikoer innenfor ESG. I tilfeller hvor det avdekkes vesentlige risikoer innenfor ESG stilles det krav og vilkår til å gjennomføre forbedringstiltak.

Kredittvurderinger og ESG-score

I de enkelte kredittvurderingene gjennomfører banken ESG - scoringen av kredittkunden. Banken har en egen rutine for dette arbeidet. Rutinen viser hvordan banken skal avdekke, kvantifisere og følge opp risiko relatert til ESG i bankens kredittportefølje. Rutinen er videre utarbeidet med det formål om en mest mulig enhetlig vurdering av ESG-risiko for det enkelte kredittengasjement og bankens portefølje totalt sett.

ESG-score består av et sett av spørsmål og kriterier og er bygget opp etter følgende inndeling:

Bransjeuavhengige spørsmål:

- Overordnet
- Miljø og klima (E – Environmental)
- Sosiale forhold (S – Social)
- Virksomhetsstyring (G – Governance)

Bransjespesifikke spørsmål:

- Eiendomsfinansiering
- Bedriftsfinansiering
- Skipsfinansiering

Gjennom ESG-score og bankens kredittvurderinger hensyntas særskilt kredittkundens risiko innen bærekraft med omtale av hver av de forskjellige faktorene under definisjonen for ESG. For de miljømessige forholdene fokuserer banken særskilt på fysisk

risiko og overgangsrisiko. Fysisk risiko kan være forurensning og klimaendringer som påvirker betjeningsevne og sikkerhetsverdier, mens for overgangsrisiko vektlegges omstillingsevne som kan oppstå på grunn av endret etterspørselsmønster, teknologi og tekniske løsninger som påvirker betjeningsevne og sikkerhetsverdier. Banken ser at det foreligger fysisk risiko primært i finansiering av eiendoms- og utviklingsprosjekter innenfor bolig. Banken har et bevist forhold til bygging i utsatte områder med fare for ras og dårlige grunnforhold og bygging i områder som medfører større naturinngrep. Det er gjennom 2023 ikke avdekket vesentlig fysisk risiko i bankens utlånsportefølje. Når det gjelder overgangsrisiko opplever banken at det foreligger en viss overgangsrisiko i prosjektfinansiering av eldre næringsbygg og eldre skip. Banken finansierer næringsbygg i en kortere periode i forbindelse med oppgradering og utvikling av næringsbyggene til å møte dagens behov og etterspørselsmønster. For skip er banken særskilt oppmerksom på om skipene som finansieres vil nå de økende utslippskravene (EEXI/ CII) over de neste årene og således utgjøre en økonomisk risiko for banken. Det er ikke avdekket vesentlig overgangsrisiko i bankens utlånsportefølje gjennom 2023.

For de samfunnsmessige- og styringsmessige forhold vurderes det om kredittkunden typisk opererer i en bransje med svakt samfunnsansvar, som for eksempel dårlige arbeidsvilkår, høy miljøbelastning og/eller svak virksomhetsstyring. For disse risikoene kan banken i hovedsak være eksponert gjennom finansiering av eiendomsprosjekter og generelt gjennom finansiering av små og mellomstore virksomheter. Banken har gjennom 2023 ikke avdekket dårlige arbeidsvilkår.

Når det gjelder virksomhetsstyring har banken avdekket at det generelt er en større andel av virksomheter i bankens utlånssegment som ikke har eksterne styremedlemmer i sitt styre. Det kan påvirke styreorganet som kontrollfunksjon negativt. For øvrig er banken opptatt av en sterk virksomhetsstyring i form av at virksomheten drives på en ansvarlig og transparent måte.

Måling og rapportering

Banken har gjennom 2023 gjennomført ESG-score for en stor andel av bankens kredittkunder. I bankens interne «retningslinje for ESG og bærekraft» er det fastsatt en målsetting om at det for minimum 80 % av bankens utlånsvolum på kreditter tilsvarende mer enn MNOK 50 per kredittkunde, skal det gjennomføres en ESG-score av kredittkunde. Denne målsettingen er i 2023 oppnådd, ref. tabell nedenfor.

ESG-oversikt	Antall	Volum	Snittscore
Engasjement > MNOK 50	136	16.264.494.732	
ESG-klassifiserte selskaper	119	14.672.691.134	6,3
Andel	88 %	90 %	
Status (> 80 %)			

ESG-score gjennomføres med en tallskala fra 0–10 (risikoskala), hvor en ESG-score på 10 er best (lav risiko). Banken kategoriserer ESG-risikoen fra høy – moderat – lav (risikokategorier).

Banken gjennomsnittlige ESG-score er beregnet til en tallscore lik 6,3. Det plasserer bankens totale ESG-score i risikokategorien mot lav ESG-risiko. Det er gjennomført ESG-score i alle bankens forretningsområder.

IFRS 9 Klassifisering	Antall	Andel ESG score	Beløp	Andel ESG score	ESG-Score
		på antall		på volum	
Næringseiendom	57	75 %	3.489.368.703	93 %	6,3
Bedriftsfinansiering	131	53 %	5.825.776.626	84 %	6,8
Byggekreditt	81	70 %	5.765.274.256	82 %	5,8
Ferdig bolig/utleie	54	54 %	2.508.128.028	74 %	6,1
Tomt med hus	43	70 %	1.119.152.866	76 %	6,1
Tomt uten hus	42	55 %	1.496.033.200	80 %	6,0
Shipping	15	100 %	984.402.261	100 %	6,1
Offshore	3	100 %	392.949.955	100 %	6,9
Annet privat/boliglån	16	50 %	173.333.653	28 %	1,2
Fleksibel driftskreditt	22	9 %	143.839.406	12 %	7,5
Sum	464	60 %	21.898.258.954	83 %	6,2

Gjennom ESG i kredittvurderingen skaper banken positive holdninger og bevisstgjøring hos kredittkundene innenfor ESG. Bankens hovedmålsetting er å minimere egen ESG-risiko og samtidig bidra til positiv endring hos kredittkunde. Banken er således bevisst på å gjøre en påvirkning gjennom den kanalen hvor banken har størst påvirkningskraft innenfor sitt virksomhetsområde.

Risikofordeling

Bankens kredittkategorisering fordelte seg pr 31.12.2023 som følger:

Kreditt (tall i tusen)	31.12.2023	
	Beløp	Andel
Eiendomsfinansiering	14.295.149	65 %
Bedriftsfinansiering	6.057.024	28 %
Skipsfinansiering	1.377.352	6 %
Annet privat/ boliglån	173.334	1 %
Sum Kredittkategorisering	21.902.859	100 %

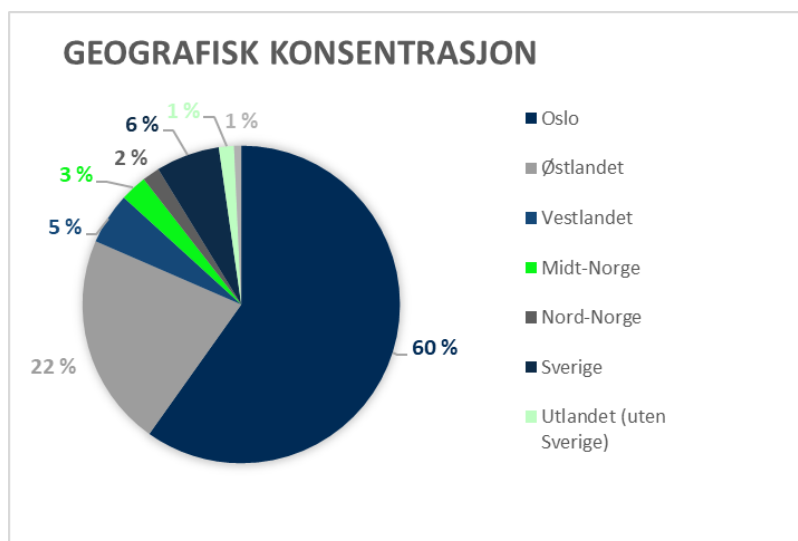
Banken er indirekte eksponert mot karbonutslipp gjennom utlånsporteføljen, spesielt gjelder det innenfor områdene eiendomsfinansiering og skipsfinansiering. Banken vil ifm. en fremtidig CSRD-rapportering iverksette konkrete målsettinger om en indirekte utslippsreduksjon i utlånsporteføljen, men inntil videre vurderer banken bærekraftsrisiko ifm. vurdering av kredittisiko og etter ESG-score gjengitt ovenfor.

Bankens totale kredittisiko er inndelt som følger pr 31.12.2023:

Engasjement fordelt på risikoklasse (tall i tusen)		
Risikoklasse	Beløp	Andel
Ingen / svært liten risiko (AA, AB, BA)	7.918.216	36 %
Liten risiko (AC, BB, CA)	11.456.078	52 %
Sum liten risiko	19.374.294	88 %
Moderat risiko (AD, BC, CB, DA)	2.035.333	9 %
Noe risiko (AE, BD, CC, DB, EA)	289.001	1 %
Stor risiko (BE, CD, DC, EB)	2.296	0 %
Svært stort risiko (CE, DD, EC)	201.935	1 %
Tapsutsatt (DE, ED, EE)	-	0 %
Sum Kredittkategorisering	21.902.859	100,0 %

Av bankens totale kredittisiko er 88,5 % av totalt utlånsvolum vurdert som innenfor liten risiko etter Pareto Banks kredittretningslinjer som også inkluderer bærekraftvurderinger i alle kredittsaker. Moderat risiko er vurdert for et utlånsvolum tilsvarende 9,3 % og resterende i de høyere risikoklassene. Det er ikke bærekraftsrisiko som har medført høyere risikoklasser.

Pareto Bank har konsentrert sin virksomhet knyttet til utlån innenfor eiendom i Stor-Oslo regionen, sentrale Østlandet og for øvrig i større norske byer. Banken har noe utlånsvirksomhet i Sverige som i stor grad er knyttet til Stockholm området og større svenske byer.

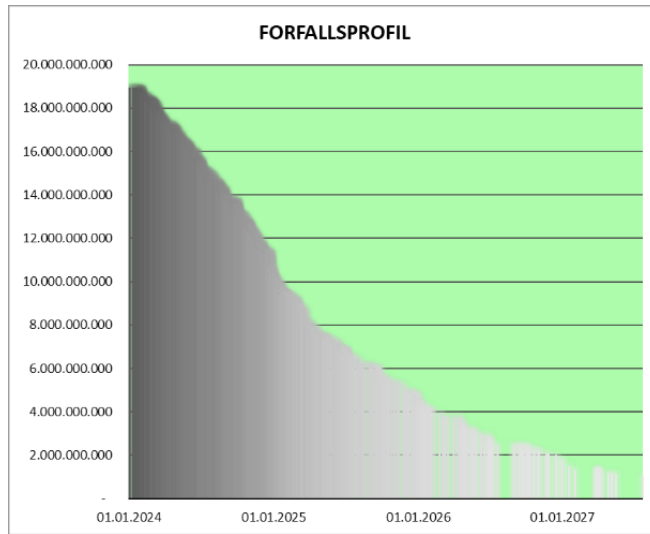
Bankens utlånsportefølje er utfra en vurdering etter geografiske eksponering ikke spesielt utsatt for klimaendringer knyttet til ras og høyere vannstand. På generell basis vil porteføljen være utsatt for styrtregn og overvann, ref. bankens kredittengasjement fordelt etter hovedsikkerhet i tabellen nedenfor hvor banken er eksponert mot ulike typer eiendomspant. Det har ikke vært meldt vesentlig skade på bankens sikkerhetsobjekter knyttet til klimaendringer i 2023.

Fordeling portefølje fordelt etter hovedsikkerhet er som følger pr 31.12.2023:

Kredittengasjement fordelt etter hovedsikkerhet	
hovedsikkerhet	Andel
Aksjer og andeler	25,2 %
Obligasjoner	0,1 %
Næringseiendom - Kontor	2,1 %
Næringseiendom - Lager/Kombinasjonsbygg	2,1 %
Næringseiendom - Forretningslokaler	0,3 %
Næringseiendom - Bolig	38,0 %
Næringseiendom - Tomt	13,1 %
Næringseiendom - Annet	9,1 %
Shipping og offshore	6,8 %
Boliglån/-kreditter	0,9 %
Kontantdepot	0,1 %
Annet	2,2 %
Sum	100,0 %

Banken har gjennomgående korte løpetider på sine utlån. Det innvilges lån med en typisk løpetid på 1–3 år for prosjekter finansiert av banken. Det betyr at banken over tid kan gjøre nødvendige tilpasninger i sine utlån med tanke på endret risiko innenfor ESG.

Forfallstrukturen på bankens utlånsportefølje er etter faktisk trekk (ikke kreditteksponering) fordelt som grafen nedenfor illustrerer. Banken har en veiet gjennomsnittlig løpetid på ca. 1 år og forfallstrukturen viser en rask reduksjon i utlånene målt etter avtalt innfrielsesdato. Ut fra et bærekraftsperspektiv har banken en stor evne til løpende tilpasninger av sin portefølje og en lav bærekraftsrisiko.

«I DIALOG MED KUNDENE OG NÅR VI JOBBER TETT PÅ DERES PROSJEKTER, HAR VI SOM BANK ET ANSVAR Å SETTE BÆREKRAFT PÅ AGENDAEN VED Å STILLE RELEVANTE OG KRITISKE SPØRSMÅL.»

Suzanne S. Bjørnsen,
Banksjef Eiendomsfinansiering

Medarbeidere

Våre medarbeidere er vår viktigste ressurs. I Pareto Bank arbeider vi for et attraktivt, utviklende og inkluderende arbeidsmiljø. For å sikre dette har banken et omfattende og robust rammeverk på medarbeiderområdet.

Fundamentet er bankens kulturkode, som beskriver holdninger og atferd vi tror på, som er «typisk Pareto Bank» og som er viktige for en positiv og utviklende kultur. Bankens kulturkode ble utarbeidet i 2016 gjennom en strukturert prosess som alle medarbeidere tok del i. Kulturkoden er retningsgivende for kulturbygging, rekruttering og medarbeideroppfølging. Kulturkoden har også vært opphavet til bankens lederprinsipper som gir retning og veiledning til hvordan ledelse utøves i Pareto Bank.

Bankens personalhåndbok gir de overordnede, praktiske retningslinjene for bankens personalpolitikk. Banken har utarbeidet en rutine for medarbeideroppfølging for å sikre at alle medarbeidere følges opp på en god og ensartet måte. Dette omfatter bl.a. årlig medarbeidersamtale. Samtalen danner utgangspunktet for statusamtaler gjennom året og bidrar til å fastsette målkort årlig med kvantitative og kvalitative mål. Målkortet setter fokus på det som er viktig og danner utgangspunkt for oppfølging gjennom året, samt for bonustildeling. For nyansatte er det i tillegg utarbeidet en opplæringsplan som alle skal gjennomgå i løpet av de første tre til fire månedene.

7

nye medarbeidere i 2023

Rekruttering

For at Pareto Bank skal være en attraktiv, aktuell og konkurransedyktig arbeidsplass for nåværende og fremtidige medarbeidere gjennomføres det en rekke ulike tiltak knyttet til for eksempel personlig og faglig utvikling og kulturbygging. Bankens ledergruppe har det overordnede ansvaret for all rekruttering, og er involvert i alle ansettelser. Det er fokus på mangfold i rekrutteringsarbeidet. Banken har faste samarbeidspartnere for rekruttering.

Tre medarbeidere sluttet i 2023, og syv nye medarbeidere ble ansatt. Banken har historisk hatt lav turnover, og ønsker å sikre dette også fremover gjennom målrettet arbeid på medarbeiderområdet. Det gjennomføres en årlig sårbarhetsanalyse hvor den enkelte leder vurderer og synliggjør nøkkelpersonrisiko samt initierer tiltak ved behov.

21

felles kompetansetiltak gjennomført i 2023

Kompetanseutvikling

Pareto Banks virksomhet er kunnskapsintensiv da banken er spesialisert på skreddersydde finansieringsløsninger. Utviklingen innenfor finansnæringen medfører dessuten stadig høyere krav til kunnskap. Banken har kontinuerlig fokus på medarbeiderutvikling og kompetansehevende tiltak gjennom intern bankskole og deltagelse på eksterne seminarer og kurs. I 2023 ble det gjennomført 21 kompetansetiltak felles for alle medarbeidere. I tillegg til dette deltar

medarbeidere på individuelle kompetansetiltak etter behov og ønske. Banken vurderer dagens praksis for kompetanseutvikling hos medarbeidere som god og viderefører denne kombinasjonen av felles kompetansetiltak og individuelle aktiviteter.

Pareto Bank har etter at bærekraftsarbeidet ble igangsatt gjennomført en rekke opplæringstiltak, både på det overordnede plan innenfor ESG og på konkrete tiltak banken har besluttet iverksatt. Bankens kundeansvarlige har i løpet av 2023 fått særskilt opplæring innenfor ESG-scoring av kunder. Banken har videre hatt ekstern opplæring med fokus på ESG i eiendomsbransjen. Denne opplæringen har vært obligatorisk for de kundeansvarlige og vært viktig å gjennomføre for å kunne igangsette bærekraftsarbeidet mot kredittkunde.

Gjennomførte opplæringstiltak innenfor ESG og antihvitvask/korrupsjon kan oppsummeres i følgende tabell:

TEMA	ESG	AML
Hva er ESG og bærekraft	X	
Vesentlighetsanalysen	X	
Reguleringer og offentlige krav innenfor ESG	X	
ESG innenfor kreditt	X	
ESG score	X	
ESG i eiendomssektoren	X	
Miljø – statistikk om klimautslipp	X	
Etikk og antikorrupsjon	X	X
Modus og indikasjoner på hvitvasking og korrupsjon	X	X
Kundetiltak		X
Digitalt kurs om hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjoner		X
Gjennomgang av tilsynsrapporter		X
Sanksjoner		X
Løpende opplæring av nyansatte innenfor AML		X
Blåkors		X

Egen utviklingsplan
for kundeansvarlige

Tilpasset opplæringsprogram
for nyansatte

Karriereutvikling

Pareto Bank er en relativ liten bank med flat organisering hvor faglig og personlig utvikling er viktigere enn progresjon i en tradisjonell karrierestige. I en liten bank har den enkelte stor påvirkningsmulighet, blir tidlig eksponert for en rekke oppgaver og får raskt ansvar. Videre er det utviklet en kultur for og verktøy for å arbeide i tverrfaglige team for å gi rom for best mulig faglig og personlig utvikling. Pareto Bank vil fortsette denne arbeidsformen. Gjennom den årlige strategiprosessen hvor alle medarbeidere deltar, oppdateres bankens strategikart, og det initieres nye prosjekter og tverrfaglige prosjektgrupper. Denne strukturerte involveringen bidrar til helhetsforståelse hos alle bankens medarbeidere og bred forankring av mål og prosjekter. Dette gir banken sterk gjennomføringskraft.

Banken har en utviklingsplan som viser utviklingsfasene til en kundeansvarlig i banken. Utviklingsplanen viser tre faser – lære, mestre, dele – og med krav og forventninger i hver fase knyttet til ulike tema som eksempelvis kredittforståelse, porteføljestørrelse og samarbeid. Med denne planen ønsker banken å ytterligere legge til rette for utvikling for den enkelte medarbeider. Banken har dessuten startet arbeidet med å definere, tildele og utvikle interne fagansvar innenfor områder av betydning for bankens virksomhet. Dette tiltaket vil også bidra til utvikling av medarbeidere.

Overskuddsdeling og aksjekjøpsprogram

Banken har hatt en modell for overskuddsdeling siden 2014. Overskuddsdelingen skal bidra til å likestille ansattes interesser med aksjonærenes interesser, sikre langsiktighet og motivere til innsats. Ordningen inkluderer alle medarbeidere.

Bonusen tildeles den enkelte ansatte etter en diskresjonær vurdering og etter individuelle målkort. Kriteriene for tildeling varierer fra områdene kreditt til områdene i støtte og service. For kredittområdet vil kriteriene i målkort og den diskresjonære tildelingen være mål som porteføljestyling og porteføljekvalitet. Etter innføring av ESG-score i kredittområdet skal utlånsporteføljen analyseres og vurderes med tanke på å avdekke og redusere ESG-risiko. ESG er et mål for porteføljestyling som andre momenter i kredittvurderingen, eksempelvis AML og risikoklassifisering. For øvrig inngår andre ESG-faktorer i den diskresjonære tildelingen som ligger under definisjonen av tradisjonell virksomhetsstyring. Det er faktorer som å skape et godt arbeidsmiljø med psykologisk trygghet, ingen diskriminering, godt samarbeid og utvikling, sosiale interaksjoner og lavt konfliktnivå.

Overskuddsdeling med alle
medarbeidere siden 2014

For ledelsen er det spesifikke ESG-krav i målkortene og i kriteriene for bonus tildeling. For lederne innenfor kreditt og finans er det satt opp ESG-krav som følger:

ESG i kredittprosessen

- Bidra til å øke fokus på ESG i kredittarbeidet og i kredittsakene
- Bidra til relevante ESG-diskusjoner i kredittkomité
- Videreutvikle ESG-modellen og få den mer treffsikker og relevant for bankens saker og kunder
- Delta i relevante opplæringsaktiviteter for å heve egen kompetanse

ESG innenfor finans

- Videreutvikle policy for å ta hensyn til ESG i forvaltning av bankens likviditet
- Sikre tilstrekkelig opplæring og etterlevelse av ESG-krav i likviditetsstyringen
- Sikre god ESG-rapportering i års- og kvartalsrapporter og investorpresentasjoner og øvrige rapporteringskrav

For administrerende direktør er det satt opp overordnet ESG-krav som følger:

- Bidra til at ESG-arbeidet integreres med bankens virksomhet, strategi, styring og kontroll på en hensiktsmessig måte
- Delta i relevante opplæringsaktiviteter for å heve egen kompetanse

41%

deltok i bankens
aksjekjøpsprogram i 2023

Aksjekjøpsprogram

Det ble i 2016 etablert et aksjekjøpsprogram for bankens medarbeidere. Hvert år får bankens medarbeidere tilbud om å kjøpe aksjer i Pareto Bank. Aksjekjøpsprogrammet er ment å virke motiverende og skal underbygge den langsiktige verdiskapningen. Oppslutningen om ordningen har vært god, og i 2023 valgte 26 av 64 medarbeidere å delta i programmet.

97%

respondenter på medarbeider-
undersøkelsen i 2023

Medarbeiderundersøkelse

Det gjennomføres årlig en medarbeiderundersøkelse, som måler medarbeideres arbeidsglede, engasjement, organisasjonstilhørighet, utmattelse i arbeidet, psykologisk trygghet og om det foreligger diskriminering. Banken benytter tilnærmet samme undersøkelse fra år til år, slik at banken enkelt kan følge utviklingen over tid og fange opp eventuelle negative utviklingstrekk. I etterkant av undersøkelsen gis det en oppsummering på banknivå og avdelingsnivå med eventuelle oppfølgingstiltak. Undersøkelsen har vært gjennomført siden 2018 med gode resultater. Det oppnås en god score på temaene som undersøkes sammenlignet med utvalget av bedrifter som inngår i undersøkelsen. Undersøkelsen følges opp med avdelingsvise diskusjoner for å drøfte hvordan arbeidsmiljøet kan forbedres.

Banken gjennomfører årlig en lagspillerkonkurransen som setter fokus på bankens kulturkode. Denne har også blitt gjennomført i 2023. Hvert kvartal har det blitt konkurrert innenfor ulike temaer. Temaene det settes søkelys på er resultatet av workshops med alle medarbeidere.

Banken opplever at tiltaket er viktig for å bevare en positiv og egen kultur og et godt arbeidsmiljø. Konkurransen skaper dessuten stolthet hos vinner og blant kollegaer.

For å sikre medarbeidertilfredshet fremover er det gjennomført noen ytterligere tiltak. Banken vektlegger sosiale aktiviteter og gjennomfører årlig en kick-off med alle ansatte og flere sosiale og faglige samlinger gjennom året. Hver høst gjennomføres det en strategiprosess hvor alle medarbeidere bidrar. En egen sosialkomite utpekes hvert år med ansvar for å gjennomføre ulike aktiviteter.

3,5%

sykefravær i 2023

0

skader og ulykker i 2023

Fravær og skader

Fysisk og psykisk helse er viktig for banken. For å sikre god fysisk og psykisk helse har banken et verneombud valgt blant de ansatte. Alle medarbeidere i banken har gjennom bedriftshelsetjeneste anledning til en årlig helsesjekk. Bankens samarbeider med et selskap som hjelper medarbeidere med personlig utvikling og mestring av tankemønstre, virkelighetsoppfatning og stress ved behov. I tillegg har ansatte helseforsikring og tilgang på fysioterapeut som årlig bistår ansatte med ergonomisk tilpasning av arbeidsplassen.

Bankens sykefravær er lavt. Andelen sykefravær i 2023 har vært totalt 578 dager, tilsvarende 3,5 %, mens andelen sykefravær i 2022 var totalt 624 dager, tilsvarende 4,4%. Det er ikke registret noen skader eller ulykker i 2023. Bankens vurderer dette som et godt resultat og arbeider for å opprettholde dette nivået også i fremtiden.

Mangfold og likestilling

Pareto Bank er en arbeidsplass som målrettet arbeider for å fremme mangfold og likestilling, og for å hindre diskriminering på bakgrunn av kjønn, funksjonsnedsettelse, legning, kjønnsidentitet, etnisitet, omsorgsoppgaver, familiesituasjon, religion eller livssyn. Banken skal opptre i henhold til likestillingsloven § 26 som omhandler arbeidsgiver aktivitetsplikt hvor særlig områdene rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv nevnes. Viktigheten av å ha respekt for alle typer mennesker er forankret i bankens kulturkode, lederprinsipper og etiske retningslinjer og danner grunnlag for bankens arbeid med mangfold og likestilling. Bankens ledergruppe er ansvarlig for dette arbeidet. Det er fokus på dette i alle rekrutteringsprosesser for å sikre riktig teamsammensetning og kompetanse, god kjønnsbalanse og mangfold.

Pareto Bank benytter den fire-trinns arbeidsmetodikken som beskrives i likestillingsloven § 26.

Metodikken er formulert som følger:

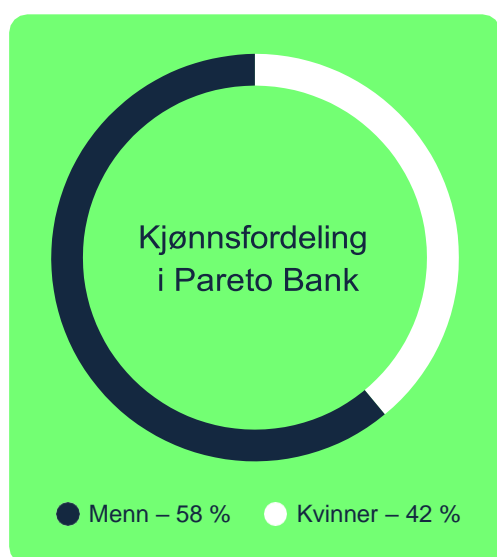
1. Undersøke om det finnes risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling
2. Analysere årsakene til identifiserte risikoer
3. Iverksette egnede tiltak
4. Vurdere resultatene av trinn (1) til (3)

Banken har gjennom arbeidsmetodikken etter likestillingsloven § 26 identifisert flere risikoer og årsaker som gjengitt i tabell under, samt målsettinger og tiltak for å motvirke disse risikoene:

Risiko	Årsaker	Målsetting	Tiltak
1	Risiko for å ikke tiltrekke og beholde medarbeidere som bidrar til mangfold.	Rekruttering i finansbransjen skjer gjennom et homogent nettverk. Interessante kandidater med annen bakgrunn enn hva som er typisk føler seg ikke inkludert.	Øke mangfoldet. Fremme Pareto Bank som en god arbeidsplass for alle. Stille krav om et bredt utvalg av kvalifiserte kandidater i forbindelse med rekruttering. Langsiktig arbeid med å synliggjøre Pareto Bank som en attraktiv og utviklende arbeidsplass. Medarbeiderutvikling, kompetanseheving og utviklingsprogram.
2	Risiko for at diskriminering og ekskludering ikke avdekkes like lett som før pga. rask økning i antall ansatte.	Sosiale interaksjoner er ikke like lett synlige ved økning i antall ansatte og det er flere ansatte per leder. Kompleksiteten i organisasjonen øker, og det er vanskelig å forankre kulturen hos mange nye samtidig.	Pareto Bank skal være en arbeidsplass som ikke tolererer diskriminering, mobbing eller ekskludering. Alle ansatte skal oppleve sosial og faglig trygghet i sin rolle. De skal føle seg inkludert, sett og tørre å si fra. Intern varslingskanal, samt andre kanaler for dialog inkludert verneombud og ansattvalgte styremedlemmer. Årshjul for medarbeideroppfølging for å sikre tett dialog mellom leder og medarbeider. Systematisk arbeid med kultur inkludert psykologisk trygghet gjennom ulike aktiviteter og måling av denne faktoren årlig i medarbeiderundersøkelsen.
3	Risiko for utvikling av en prestasjonskultur som ikke fremmer likestilling og mangfold.	Finansbransjen er konkurransepreget, og det er fokus på individuell suksess. Insentiver kan forsterke differansene.	Pareto Bank skal ha «en» kultur og være en arbeidsplass for alle. Ansatte i Pareto Bank skal opptre på en måte slik at alle føler seg inkludert. Modell for overskuddsdeling er koblet til bankens egenkapitalavkastning etter skatt og fordelingsnøkkelen er fastsatt. Diskresjonær tildeling er forankret i målkort hvor både kvalitative og kvantitative størrelser inngår. 80 % av bonusen utbetales som aksjer med bindingstid. Alle ansatte deltar årlig i strategiarbeidet gjennom arbeid i tverrfaglige grupper. Dette bygger kultur og tillitt mellom ansatte. Det er regelmessige konkurranser og premiering av positive bidrag som er forankret i bankens kulturkode som premierer verdier utover det finansielle.
4	Risiko for ujevn kjønnsbalanse med en lav andel kvinner.	Årsaker til ujevn kjønnsbalanse kan være begrenset søkermasse eller at rekrutteringsnettverk er for mannsdominert.	Jevn fordeling mellom kjønnene med en kvinneandel på minimum 40 %. I rekrutteringsarbeid skal det legges vekt på å finne kvalifiserte søkere av begge kjønn. Full fleksibilitet i uttak av foreldrepermisjon for begge kjønn og fleksibilitet gjennom mulighet for å arbeide hjemmefra når dette er hensiktsmessig.

Pareto Bank er en arbeidsplass der det skal være likestilling mellom kvinner og menn i alle typer stillinger og funksjoner. Selskapet hadde ved årsskiftet totalt 64 fast ansatte, hvorav 37 menn og 27 kvinner, hvilket tilsvarer en kvinneandel på 42 % (40%). Bankens ledergruppe består av én kvinne (administrerende direktør) og fire menn.

Banken har en utviklingsplan som beskriver utviklingsfasene for den enkelte arbeidstaker med krav og forventninger i hver fase knyttet til ulike tema. For en kundeansvarlig er dette eksempelvis kredittforståelse, porteføljestørrelse og samarbeidsevner. Utviklingsplanen består av tre faser. Fase 1 er delefasen, og den består i hovedsak av arbeidstakere med personalansvar/ teamansvar i sin enhet og ledende stillinger i fagområder. Fase 2 er mestrefasen og fase 3 er lærefasen. I tillegg tildeles internt fagansvar for aktuelle medarbeidere. På denne måten satses det på individuell utvikling og karriereutvikling blant de ansatte. For delefasen er kvinneandelen 25 %, for mestrefasen er kvinneandelen 52 % og for lærefasen er kvinneandelen 50 %.

Av bankens ansatte som arbeider med kreditt, utgjør 26 % kvinner. Av bankens ansatte som arbeider i støtte og service utgjør 54 % kvinner. Av bankens ansatte med personalansvar/ teamansvar utgjør 23 % kvinner.

Det er full fleksibilitet i uttak av foreldrepermisjon, og i 2023 tok menn ut 22 uker (49) og kvinner 55 uker (85) med foreldrepermisjon. Tallene viser at dette varierer fra år til år og i en liten organisasjon blir den enkeltes uttak av permisjon utslagsgivende for om det er mann eller kvinne. Banken benytter normalt ikke midlertidige ansettelser. Det er kun to deltidsansatte, der begge to er menn.

For at Pareto Bank skal være en attraktiv, aktuell og konkurransedyktig arbeidsplass for nåværende og fremtidige medarbeidere, gjennomføres det en rekke tiltak. Bankens ledergruppe har det overordnede ansvaret for all rekruttering, og er involvert i alle ansettelser. Banken benytter faste samarbeidspartnere for rekruttering. I rekrutteringsarbeid legges det vekt på mangfold inkludert det å finne kvalifiserte søkere av begge kjønn som beskrevet i tiltakene i tabell ovenfor.

Gjennom den årlige strategiprosessen hvor alle medarbeidere deltar, oppdateres bankens strategikart, og det initieres nye prosjekter og tverrfaglige prosjektgrupper. Denne strukturerte involveringen bidrar til helhetsforståelse hos alle bankens medarbeidere og bred forankring av mål, strategi og prosjekter.

Fundamentet for arbeidet mot diskriminering og trakassering er bankens kulturkode, som er retningsgivende for kulturbygging, rekruttering og medarbeideroppfølging. Kulturkoden beskriver holdninger og atferd som er viktige for en positiv og utviklende kultur, og den stadfester at ansatte skal opptre profesjonelt, ha respekt for hverandre og være gode lagspillere. Kontinuerlig arbeid med kulturkoden reduserer risikoen for diskriminering og mobbing. I 2023 er det gjennomført samlinger med alle ansatte hvor det er arbeidet med å konkretisere kulturkoden.

Medarbeiderundersøkelsen i 2023 avdekket ingen tilfeller av forskjellsbehandling, trakassering eller mobbing blant ansatte.

Medarbeiderundersøkelsen i 2023 avdekket ingen tilfeller av forskjellsbehandling, trakassering eller mobbing blant ansatte.

Det er satt opp en varslingskanal for rapportering av uønsket adferd. Det er ikke registrert varslingssaker for 2023. Den årlige medarbeiderundersøkelsen viser høy grad av medarbeidertilfredshet, både faglig og sosialt. Det er gode faglige utviklingsmuligheter og arbeidet oppfattes som meningsfylt. Organisasjonen oppnår høy grad av psykologisk trygghet og ledelse. Oppsummert viser medarbeiderundersøkelsen svært tilfredsstillende scoring over tid.

Banken undersøker på årlig basis om det er risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling. Disse undersøkelsene innbefatter også undersøkelser om det eksisterer systematiske lønnsforskjeller mellom kvinner og menn og om det finnes forklaringer til de forskjellene som tabellene for likestilling gjengir. Banken har foretatte grundige undersøkelser helt ned på enkeltstillinger og ikke funnet grunnlag for at det foreligger systematiske forskjeller i lønn mellom kvinner og menn. De undersøkelsene som er gjennomført viser at lønnsforskjellene i stor grad kan forklares av forskjellige stillingskategorier representert med inndelingen i de ulike utviklingsfasene (delefasen, mestrefasen og lærefasen), hvor fasene er basert på stillingens innhold, krav til arbeidstakers kompetanse og arbeidserfaring, prestasjoner og markedssituasjonen. Stillinger som innehar personalansvar/teamansvar og fagansvar, er gjennomgående høyere avlønnet enn stillinger som ikke innehar slikt ansvar.

Undersøkelsene viser lønnsforskjeller mellom kvinner og menn både positivt og negativt. For enkelte utviklingsfaser tjener kvinner mindre enn menn, mens for andre faser tjener kvinner og menn tilnærmet det samme. Generelt viser tallene at menn er avlønnet høyere enn kvinner for banken som helhet, men at det er mindre forskjeller mellom kvinner og menn når man bryter tallene ned på utviklingsfaser eller stillingsfaser. Kvinners andel av menns lønn er i undersøkelsene beregnet for hver av fasene og områdene.

For kredittmedarbeidere i delefasen utgjør samlet godtgjørelse for kvinner 63 % av menns samlet godtgjørelse, for mestrefasen utgjør samlet godtgjørelse for kvinner 97 % av menns samlet godtgjørelse og for lærefasen utgjør samlet godtgjørelse for kvinner 90 % av menns samlet godtgjørelse. For støtte og service delefasen utgjør samlet godtgjørelse for kvinner 88 % av menns samlet godtgjørelse, for mestrefasen utgjør samlet godtgjørelse for kvinner 115 % av menns samlet godtgjørelse og for lærefasen utgjør samlet godtgjørelse for kvinner 132 % av menns samlet godtgjørelse.

Ut fra foretatte undersøkelser kan det ikke bevises at det er systematiske lønnsforskjeller mellom menn og kvinner når en hensyntar stillingenes resultatansvar, kompetanse, arbeidserfaring, prestasjoner, resultater og utvikling. Det bemerkes også at lønn til den enkelte arbeidstaker i banken til en viss grad avhenger av markedssituasjonen på ansettelsestidspunktet og forhandlingsituasjonen. De lønnsforskjellene som fremkommer i undersøkelsene vurderes å ikke være diskriminerende eller systematiske og det er ikke beviselige lønnsforskjeller utover det som samfunnet og bransjen for øvrig representerer.

Det presiseres avslutningsvis at det er en generell utfordring å fremstille datagrunnlaget på en god måte da antallet ansatte innenfor de ulike kategoriene er lavt og Pareto Bank som sådan er en virksomhet med kun 64 ansatte innenfor mange ulike fagområder og stillingstyper. Det er høyt fokus på å sikre lik lønn mellom kjønn i bankens ledelse både ved ansettelse, ved lønnsjusteringer og ved bonustildeling. Det foreligger ikke diskriminering i Pareto Bank på dette området.

Det velges årlig representanter til bankens styre og valgkomite blant bankens ansatte. Kvinnelige medarbeider er i like stor grad som mannlige medarbeidere representert i både bankens styre og valgkomite.

	2023		2022	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Andel kvinner/menn blant ansatte	42 %	58 %	40 %	60 %
Andel kvinner/menn i Ledergruppa	20 %	80 %	20 %	80 %
Andel kvinner/menn Fase 1 - Dele	25 %	75 %	24 %	76 %
Andel kvinner/menn Fase 2 - Mestre	52 %	48 %	48 %	52 %
Andel kvinner/menn Fase 3 - Lære	50 %	50 %	54 %	46 %
Andel kvinner/menn i kreditt	26 %	74 %	26 %	74 %
Andel kvinner/menn i støtte og service	54 %	46 %	52 %	48 %
Andel kvinner/menn i Styret	40 %	60 %	40 %	60 %

	2023	2022
Gjennomsnittslønn samlet godtgjørelse menn	1.670.377	1.550.261
Gjennomsnittslønn samlet godtgjørelse kvinner	1.191.022	1.119.281
Kvinnerens samlet godtgjørelse som andel av menns i hele banken	71 %	72 %
Kvinnerens gjennomsnittlige samlet godtgjørelse som andel av menn i % Fase 1 - Dele	74 %	80 %
Kvinnerens gjennomsnittlige samlet godtgjørelse som andel av menn i % Fase 2 - Mestre	93 %	94 %
Kvinnerens gjennomsnittlige samlet godtgjørelse som andel av menn i % Fase 3 - Lære	97 %	131 %

	2023	2022
Uttak av foreldrepermisjon menn (uker)	22	49
Uttak av foreldrepermisjon kvinner (uker)	55	85
Andel deltid menn	3 %	2 %
Andel deltid kvinner	0 %	0 %

67

SHE Indeks Score

SHE-indeks

Banken har i tillegg til aktivitet og redegjørelsesplikten i likestilling og diskrimineringsloven gjennomført undersøkelsen i SHE indeks.

SHE-indeks har sin bakgrunn i målet om å redusere forskjeller og ujevn kjønnsbalansen og skape like muligheter. SHE-indeks skal i tillegg til å måle og dokumentere hvor langt den enkelte bedrift er kommet med tanke på egen kjønnsbalanse, også måle de underliggende faktorene som bidrar til å oppnå fremgang på likestilling. Disse faktorene kan i tillegg til å måle kjønnsbalanse og lønnsforskjeller være handlinger og aktiviteter for å redusere forskjeller, egne policyer og definerte målsettinger, rekrutteringskrav og generelt arbeid rundt mangfold og inkludering.

Pareto Bank ønsker å vise at en gjennom å delta i SHE-indeks undersøkelsen, deler visjonen og målsettingen til SHE-indeks instituttet. Pareto Bank anser SHE-indeks som en viktig bidragsyter for å rette fokus på mangfold og inkludering i lederskap og arbeidsstyrke, lik kompensasjon og balanse mellom arbeidsliv og privatliv.

En SHE indeks score på 67 (65) viser at Pareto Bank scorer litt lavere en gjennomsnittlig score for deltagende virksomheter (82). Avviket til gjennomsnittet forklares i hovedsak med noe svak kjønnsbalanse i ledende stillinger.

Arbeidet mot hvitvasking, terrorfinansiering og brudd på sanksjoner

Pareto Bank er underlagt lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering av 1. juni 2018, samt sanksjonsloven. Økonomisk kriminalitet er et alvorlig samfunnsproblem. Å bekjempe økonomisk kriminalitet er en viktig del av bankens samfunnsansvar. Et aktivt arbeid mot økonomisk kriminalitet, vil bidra til å redusere økonomisk tap for samfunnet gjennom å avdekke f.eks. svart arbeid, skatteunndragelse, trygdesvindler mm. Bekjempelse av økonomisk kriminalitet, herunder hvitvasking, terrorfinansiering og brudd på sanksjoner, er en utfordrende og ressurskrevende oppgave, men banken arbeider målrettet for å verne om Pareto Banks finansielle stilling, renommé, medarbeidere, kunder og samarbeidspartnere. Det å forebygge og unngå at banken blir utsatt for, eller misbrukt til økonomisk kriminalitet, er en hovedoppgave for banken.

11

opplæringsaktiviteter
gjennomført i 2023

Den viktigste rammen for dette arbeidet har styret fastsatt i policy for økonomisk kriminalitet med et tilhørende rutineverk. Banken har en hvitvaskingsansvarlig og en egen etterlevelsesansvarlig. Samtidig er det et høyt lederfokus for å forankre bankens holdning til økonomisk kriminalitet så vel innad i banken som utad overfor alle kunder, interessenter og samarbeidspartnere.

Bankens internrevisor gjør årlig en uavhengig kontroll av bankens arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering.

Bankens medarbeidere oppdateres jevnlig om temaet gjennom ulike kompetansetiltak og seminarer. Gjennom bankens eget kompetanseutviklingsprogram kalt bankeskolen og opplæring for bestemte deler av banken, ble det i 2023 gjennomført elleve ulike opplæringsaktiviteter knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering for alle bankens ansatte. I tillegg har hvitvaskingsansvarlig og etterlevelsesansvarlig deltatt på egne eksterne opplæringstiltak. Banken deltar også på seminarer i regi av FinanCERT,

Det er i bankens interesse å kontinuerlig arbeide med forbedring og gjennomføring av tiltak mot hvitvasking, terrorfinansiering og brudd på sanksjoner. Som følge av krigen i Ukraina, har søkelyset på sanksjoner og bruk av sanksjoner vedvart i 2023.

For å sikre at kundeopplysninger er så oppdatert som mulig, gjennomføres det løpende innhenting av oppdaterte kundeopplysninger, i tillegg gjennomføres det løpende opprydding i kundemassen.

Bankens virksomhets innrettede risikovurdering, danner grunnlaget for bankens arbeid mot hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjoner, samt reglene i transaksjonsovervåkingen. Bankens arbeid for å hindre økonomisk kriminalitet er gjenstand for årlig internkontroll og er et fast vurderingsområde for den årlige internrevisjonen. Det

rapporteres månedlig til ledergruppen og styret.

I de senere årene har banken gjennomført vesentlige oppdateringer og tilpasninger av bankens policy for økonomisk kriminalitet, rutine for hvitvaskingsansvarlig og rutine for kundetiltak. Som supplement er det utarbeidet rutineverk for praktisk utføring av arbeidet med kundetiltak. Pareto Bank har også økt sine ressurser på området. Samlet sett har dette bidratt til ytterligere profesjonalisering av arbeidet, samt økt fokus og forbedret kompetanse hos medarbeidere innenfor økonomisk kriminalitet, herunder hvitvaskområdet, terrorfinansiering, sanksjoner og bekjempelse av identitetstyveri.

Banken har i 2023 implementert nye og forbedrede systemløsninger, for å sikre en bedre etterlevelse av hvitvaskingsregelverket.

Etikk og anti-korrupsjon

Månedlig rapportering på korrupsjonsrisiko

Korrupsjon er å bestikke eller ta imot bestiktelser i form av penger, gaver eller tjenester. Korrupsjon omfatter også det å påvirke andre til å utføre arbeidet sitt på en bestemt måte. Banken har null-toleranse for alle former for korrupsjon og utøver sin virksomhet på en åpen og transparent måte. Banken forbyr enhver form for direkte og indirekte bestiktelser, enten for personlig eller forretningsmessig vinning.

Rammen for bankens anti-korrupsjonsarbeid er fastsatt av styret i policy for etikk, samfunnsansvar og interessekonflikter. Styret har i tillegg vedtatt en egen rutine som skal bidra til å motvirke korrupsjon. Disse styrende dokumentene og øvrige rutiner og retningslinjer oppdateres jevnlig.

Banken vurderer egen organisering av virksomheten som et viktig tiltak for å redusere risiko for korrupsjon. Banken har relativt få ansatte som alle har sin arbeidsplass i et åpent kontorlandskap. Banken har ingen filialer. Kundeansvarlige har ingen personlige kredittfullmakter, og alle kredittbeslutninger gjennomføres i henhold til to-par øyneprinsippet. Det gjennomføres årlig internrevisjonsprosjekter som berører korrupsjon. Antihvitvask og korrupsjon inngår i månedlig compliance- og risikostyringsrapport.

Gjennom bankens utkontrakteringspolicy og rutiner identifiseres korrupsjonsrisiko også hos leverandører. Banken har få leverandører. Leverandørene som banken benytter er stort sett store selskaper som er underlagt standarder for gjeldende områder. Ved eventuelle avvik eller hendelser skal korrupsjonsrisiko rapporteres. Banken har så langt ikke rapportert noen hendelser med korrupsjonsrisiko hos leverandører.

Det er gjennomført et internt prosjekt for å avdekke risikoen for korrupsjon og interne misligheter, som blir fulgt opp gjennom internkontroller iht. oppsatt plan.

Personvern og informasjonssikkerhet

Pareto Bank behandler personopplysninger. Dette setter krav til gode rutiner for håndtering av informasjonen. Banken registrerer og behandler personopplysninger for å kunne utføre de kontraktsmessige forpliktelsene banken har overfor kunder. Det er et høyt fokus på informasjonssikkerhet i banken, og på at systemene banken bruker ikke skal være gjenstand for misbruk. Banken er opptatt av å sikre konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet av informasjon mellom kunde og bank. Når bankens kunder benytter seg av bankens tjenester og bruker bankens nettside, kan kundene være trygge på at banken behandler informasjonen på en god og sikker måte.

Siden 2011 har banken hatt et eget personvernombud

Personopplysninger er gitt et særlig sterkt vern gjennom personvernregelverket bestående av personvernforordningen (GDPR) og personopplysningsloven. Pareto Bank er opptatt av å oppfylle personvernregelverket i alt arbeid hvor personopplysninger er involvert.

Banken har utarbeidet en egen personvernpolicy som sikrer de overordnede rammene for bankens behandling av personopplysninger og informasjonssikkerhet. Banken har videre utarbeidet rutiner og arbeidsdokumenter som konkretiserer rammene i personvernpolicyen for det daglige arbeidet. Siden 2011 har banken hatt et eget personvernombud som er bankens ressursperson og rådgiver for å styrke kunnskap og kompetanse på området. Bankens personvernombud er ansvarlig for at alle som er involvert i behandling av personopplysninger får tilstrekkelig med opplæring og kunnskap om behandling av konfidensiell informasjon. Ansvarlig for IKT har ansvaret for informasjonssikkerhet og for å legge til rette for at personvernet ivaretas ved bruk av bankens systemer, samt ansvar for bankens databehandlere. Ledere i Pareto Bank er hver for seg ansvarlig for at egne ansatte har tilstrekkelig kunnskap og fokus på etterlevelse av personvern og at etterlevelse dokumenteres på en tilfredsstillende måte. For å styrke medarbeideres kunnskap om informasjonssikkerhet gjennomføres systematisk og obligatorisk opplæring. Opplæringen omfatter blant annet direktørsvindel, phishing, passordsikkerhet, personopplysninger, sikkerhetsbrudd, sosial manipulering og bruk av kunstig intelligens.

Bankens kunder har rett til innsyn i opplysninger som banken har lagret om sine kunder. Det er utarbeidet en egen rutine for innsynslogg i bankens IT-systemer. Rutinen skal sikre at banken overholder sin informasjonsplikt vedrørende kundenes innsynsrett etter personopplysningslovgivningen, og herunder særlig ivareta kundenes innsynsrett i oppslag gjort mot kundenes kontoer og persondata for øvrig. På bankens hjemmeside er det en egen side om personvern hvor bankens personvernerklæring er publisert og hvor kontaktinformasjon til personvernombudet er lett tilgjengelig.

For å sikre lav risiko for brudd på informasjonssikkerheten og personvernet til den enkelte kunde, medarbeider eller tredjepart gjør Pareto Bank en rekke tiltak. Det er satt en egen krisestab for krisehåndtering i banken. Bankens underleverandører sørger for overvåkning og oppfølging av sikkerhetshendelser og avvik hele døgnet. Hendelser og avvik rapporteres direkte til bankens IKT-ansvarlig. I tillegg

til sikkerhetsbarrierer i bankens IT-systemer kjøpes tilleggstjenester av bankens sikkerhetsleverandør for å avdekke mulige trusler så tidlig som mulig. Banken gjennomfører regelmessige risikovurderinger for å kartlegge eventuelle svakheter og igangsette hensiktsmessige tiltak. I 2023 ble det meldt inn 2 brudd på personvern sikkerheten. Det gjennomføres årlig internkontroll for IT og sikkerhet. I tillegg gjennomføres årlig internrevisjon og revisjon. Gjenstand for disse ulike formene for risikovurdering er alltid bankens overholdelse av IKT-forskriftens bestemmelser rundt informasjonens konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Banken har videre startet arbeidet med å tilpasse seg det nye felleseuropeiske regelverket for IT og sikkerhet DORA (Digital Operational Resilience Act). I tillegg til dette følger banken systematisk opp all utkontraktert virksomhet og databehandlere.

Varsling

Ingen varsler rapportert

Pareto Bank har intern prosedyre for varsling hvor ansatte oppfordres til å rapportere dersom ulovligheter eller andre brudd på interne eller eksterne regler relatert til bankens virksomhet oppdages.

Banken legger til rette for intern og ekstern varsling for alle saker som gjelder kritikkverdige forhold. Intern varsling sendes til hvitvaskings- ansvarlig eller direkte til styrets leder. For videre behandling skal rapportmottaker involvere complianceansvarlig eller direktør for juridisk. Avhengig av krav til konfidensialitet og hva som anses som hensiktsmessig i den konkrete situasjonen informeres administrerende direktør, complianceansvarlig og/eller styrets leder om det aktuelle forholdet. Varsleren kan også kreve å få oppnevnt en ekstern kanal for varsling gjennom bankens interntrevisor. Dersom krav om ekstern varslings- behandling fremsettes skal hvitvaskingsansvarlig sørge for at ekstern kanal opprettes og at administrerende direktør blir informert om at det er mottatt et varsel som behandles av ekstern part. Hele varslingsprosessen skal dokumenteres underveis og det skal utarbeides en skriftlig rapport med oppsummering av saken. Varsler rapporteres til styret i compliance- og risikostyringsrapporten månedlig. Det rapporteres kun hvis det er varsler av betydning og forutsatt at rapportering skal skje hensyntatt varslingssakens karakter.

Banken utarbeidet varslingsrutinen for 13 år siden. I løpet av disse årene har ikke banken mottatt interne varslinger. For å sikre at varsler meldes informerer banken jevnlig sine medarbeidere om bankens rutine på varsling, blant annet gjennom opplæringstiltak på bankeskolen og i forbindelse med opplæring av nyansatte. Banken vil fortsette arbeidet med å oppfordre til varsling.

I tillegg har banken en avviksrutine, som sørger for rapportering, dokumentasjon, vurdering og forbedringstiltak knyttet til avvik fra bankens rutiner. Avvik rapporteres hver måned i bankens compliance og risikostyringsrapport til styret, samt årlig under bankens internkontroll.

Menneskerettigheter

Årlig identifisering av menneskerettsrisikoer

Grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Pareto Bank har utarbeidet etiske retningslinjer som beskriver bankens grunnverdier og adferdsnormer. Banken har stort fokus på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som arbeidsgiver, leverandør av banktjenester til kunder, men også ved innkjøp av varer og tjenester.

Banken støtter og respekterer vernet om internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, dette inkluderer alle konvensjoner ratifisert gjennom norsk lov, som FNs menneskerettighetskonvensjoner, ILOs kjernekonvensjoner og FNs miljø- og korrupsjonskonvensjoner. Konvensjonene omfatter grunnleggende rettigheter som å aldri medvirke til menneskerettighetsbrudd, rettferdige arbeidsvilkår, avskaffelse av diskriminering og forbud mot tvangsarbeid og barnearbeid.

For å sikre bred forståelse for og forankring av bankens etiske prinsipper i daglig arbeid har alle medarbeidere fått opplæring i retningslinjene. Gjennom bankens kulturkode og lederprinsipper sikrer også banken etterlevelse. I tillegg støttes etterlevelsen gjennom risikobegrensende kundesegmentering, nøye utvalgte leverandører samt bankens arbeid innen anti-hvitvasking og antiterrorfinansiering. Banken er særskilt oppmerksom på risiko for krenkelse av menneskerettigheter innen enkelte bransjer som banken finansierer. Det arbeides systematisk med å avdekke brudd på menneskerettigheter i kredittarbeidet gjennom bankens egen ESG- og klimarisikomodul. Banken ivaretar også risikoen for brudd på menneskerettigheter i inngåelse av avtaler mot leverandører og for oppgaver og tjenester som utkontrakteres.

Åpenhetsloven

Pareto Bank er omfattet av åpenhetsloven. Loven har som formål å fremme menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i næringslivet. Loven pålegger virksomhetene en informasjonsplikt og en plikt til å blant annet gjennomføre aktsomhetsvurderinger både innad i egen virksomhet samt blant leverandører og forretningsforbindelser. Målet er å avdekke hvilke risikoer det finnes for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold, og å jobbe planmessig for å redusere disse risikoene.

Styret har vedtatt en rutine for etterlevelse av åpenhetsloven og banken arbeider systematisk for å kartlegge og vurderer risiko. Tilnærmingen til åpenhetsloven er risikobasert.

Aktsomhetsvurderingene som banken gjennomfører, består av følgende momenter:

- Forankre ansvarlighet i bankens styrende dokumenter og retningslinjer.
- Kartlegge og vurderer negativ påvirkning ut fra egen virksomhet, leverandører eller samarbeidspartnere.
- Stanse, forebygge eller redusere eventuell negativ påvirkning.

- Kommunisere utad hvordan påvirkningen er håndtert.
- Følge opp løpende leverandører og samarbeidspartnere.

Leverandøroppfølging og aktsomhetsvurdering

Pareto Bank stiller krav til våre leverandører og deres underleverandører i forhold til menneskerettigheter, arbeidsforhold og miljø- og klimapåvirkning.

Bankens største leverandører opererer innenfor følgende bransjer: informasjonsteknologi, advokat, pensjon/forsikring og markedsføring. Banken har gjennomgått og vurdert risikoen for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold ved sine 100 største leverandører og samarbeidspartnere, og gjennomført aktsomhetsvurderinger av og fulgt opp et utvalg leverandører. De utvalgte leverandørene er valgt på bakgrunn av størrelse og risikovare/bransje. Aktsomhetsvurderingen er gjort systematisk gjennom dialog fra bankens leverandører og samarbeidspartnere.

Risikoen for at Pareto Bank forårsaker eller bidrar til brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er vurdert som lav. Dette gjelder både for bankens egen virksomhet og risikoen som er knyttet til bankens leverandører og samarbeidspartnere. Bankens egen virksomhet foregår primært i Norge og leverandører og samarbeidspartnere operer i all hovedsak innenfor EU/EØS-området.

Pareto Bank har et begrenset antall faste leverandører og samarbeidspartnere. Majoriteten av leverandørene og samarbeidspartnerne er større renommerte selskap som rapporterer på bærekraft, samfunnsansvar og menneskerettigheter.

Gjennom aktsomhetsvurderingene av leverandørene har banken ikke avdekket noen faktiske negative konsekvenser eller større risiko for negative konsekvenser. Det er videre ikke avdekket at leverandører produserer varer eller tjenester i land med svak beskyttelse av menneskerettigheter. Det er derfor ikke vurdert behov for å iverksette særskilte tiltak ut over den generelle oppfølging av bankens leverandører og samarbeidspartnere.

Utkontraktering

Det er utkontraktering når Pareto Bank velger å la en annen juridisk enhet («oppdragstaker») utføre oppgaver på vegne av banken som banken innenfor den virksomhet banken driver ellers ville utført selv. Utkontraktering må således skilles fra avtaler om kjøp av tjenester som ikke regnes som utkontraktering, herunder øvrige leverandører. Hvor viktig oppgaven(e) er for bankens virksomhet eller omfanget av oppgaven(e), er ikke av betydning for om en avtale innebærer utkontraktering, men det kan ha betydning for graden av oppfølging.

Banken gjør løpende konkrete vurderinger av sine leverandører med tanke på risikoen for mulige negative konsekvenser for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Banken setter tydelige krav til bærekraft hos sine leverandører, og legger egne etiske retningslinjer til grunn i sin vurdering av kontraktspartnere. Bankens etiske retningslinjer bygger på bankens verdigrunnlag og uttrykker bankens holdning til mange aspekter innen bærekraft.

Det gjennomføres risikovurderinger av bankens av utkontrakterte tjenester, og banken har videre utarbeidet policy for utkontraktering som sikrer en eksplisitt og detaljert vurdering av leverandørens ansvarlighet. Rutinen stiller krav til detaljerte vurderinger av leverandørens forhold til bærekraft og deres risiko knyttet til negativ påvirkning på miljømessige, samfunnmessige og styringsmessige forhold, samt leverandørens overholdelse av menneskerettigheter.

Kommunikasjon

Pareto Bank har en åpen kommunikasjon om sin virksomhet. Åpenhet og transparens etterstrebes i alt arbeidet Pareto Bank gjør. Dette gjelder også for bankens bærekraftsarbeid. Banken ønsker å ha en aktiv dialog med sine interessenter samtidig som bankens medarbeidere etterlever taushetsplikt og gjeldende børsregler.

Bankens kommunikasjonspolicy setter viktige rammer for hvordan banken kommuniserer om sin virksomhet, blant annet for når og hvilken informasjon som skal deles. Det er viktig for banken at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens drift og utvikling deles med interessenter. Banken har egne nettsider for investorinformasjon, hvor års- og kvartalsrapporter, presentasjonsmaterialer og børsmeldinger gjøres tilgjengelig. I tillegg avholdes det selskapspresentasjoner og investormøter i forbindelse med offentliggjøring av alle delårsrapporter, og bankens IR-team er alltid tilgjengelig for å dele informasjon om bankens virksomhet.

Pareto Banks egen miljøpåvirkning

Leietaker i et BREEAM-NOR
Excellent-sertifisert bygg

Pareto Bank skal bidra til et lavutslippsamfunn og en bærekraftig utvikling. Bankens policy for bærekraft og samfunnsansvar beskriver i dag bankens grunnleggende prinsipper som å støtte en «føre-var»-tilnærming til miljøutfordringer, fremme økt miljømessig ansvarlighet i samfunnet og oppmuntre til utvikling og spredning av miljøvennlig teknologi.

Banken arbeider med å redusere sitt direkte og indirekte klimagassutslipp. Dette er et mål banken strekker seg etter og har bevissthet om. Banken har digitalisert en rekke funksjoner og prosesser som gir økt effektivitet og mindre avfall. Målsetningen er å holde papirforbruket på et minimum.

Bankens medarbeidere har liten grad av reiseaktivitet, og benytter i stor grad elektroniske plattformer for både interne og eksterne møter. Elektroniske samtaleplattformer har også bidratt positivt til å redusere bankens miljøpåvirkning, samt digital kontraktsignering har redusert behovet for reiseaktivitet. Bruk av hjemmekontor reduserer miljøpåvirkning knyttet til daglige jobbreiser. Banken har etablert en løsning med base på kontoret og arbeid hjemmefra når det er hensiktsmessig. Bankens kontorer har en sentral plassering og er i umiddelbar nærhet til kollektiv transport slik at ansatte og kunder lett kan nå banken. For å redusere utslipp tilbyr ikke banken egne parkeringsplasser for ansatte eller kunder.

Bankens kjøkken arbeider aktivt med å redusere matavfall i samarbeid med sine leverandører ved å fokusere på å gjenbruke mat som ikke spises og sentralisere matavfall. Kjøkkenet ønsker å øke innkjøp av mat fra lokale leverandører og unngå mat som inneholder palmeolje, e-stoffer og andre ikke-naturlige ingredienser.

Bankens lokale er moderne, energieffektive med gjenvinningsanlegg. Bygget er BREEAM-NOR Excellent-sertifisert og holder den høyeste miljøstandard som tilrettelegger for god inneklimatehandtering, belysning, isolasjon og avfallhåndtering. Dette bidrar ytterligere til reduksjon av bankens miljøavtrykk. Energiforbruket til bygget Dronning Mauds gate 1-3, hvor banken har sine lokaler, har blitt jevnt redusert siden 2020.

Klimaregnskap

Bankens energiforbruk er stabilt og tilnærmet likt fra 2022 til 2023. Siden 2020 har kontoret som banken benytter redusert behovet for innkjøp av energi med ca. 25 %. Driftsoptimalisering og innjustering av ny teknikk etter rehabilitering pågår fortsatt og det forventes å realisere ytterligere besparelse gjennom disse arbeidene.

Bankens avfall er fra 2022 til 2023 økt og tilbake på et normalnivå etter pandemien.

Bankens energiforbruk, utslipp og øvrig forbruk fremkommer i følgende tabell:

Utslippskilde	Forbruk 2023	Enhet
Scope 1 Utslipp produsert på stedet		
Bygg	0	-
Eiendeler	0	-
Scope 2 Indirekte utslipp		
Fjernvarme	32.328,7	kWh
Elektrisitet	129.314,9	kWh
Scope 3 Utslipp kontrollert av tredjepart		
Avfall totalt	8.703,81	kg
Blandet avfall	4.264,87	kg
Bioavfall og slam	1.914,84	kg
Papp/Papir	1.131,50	kg
Plast	87,04	kg
Glass	1.044,46	kg
Elektronisk avfall	174,08	kg
Annet	87,04	kg

Bankens leverandør av skybasert driftsmiljø har forpliktet seg til å sette søkelys på fire nøkkelområder for miljøpåvirkning på lokalsamfunn – karbon, vann, avfall og økosystemer.

IT drift

Pareto Bank søker å legge sine IT-driftstjenester i delte skybaserte miljøer. Vi tror at jo flere virksomheter som deler på den samme infrastrukturen, jo lavere klimaavtrykk setter den enkelte virksomhet.

Bankens hovedleverandør av IT-drift oppgir at energiforbruket er redusert fra 2022 til 2023. Energien til drift av datasenteret kommer fra vannkraft og skaper ikke Co2 utslipp, og er derfor ikke oppgitt i bankens klimagassregnskap. Varmen som utvikles i serverhallen gjenbrukes til oppvarming av leverandørens kontorlokaler gjennom vannbåren varme, samt øvrig lokal infrastruktur.

Bankens driftsleverandører benytter kun strøm med opprinnelsesgaranti. Dette for å sikre at det er 100% fornybar energi som benyttes i datasentrene. Videre planer for datasenter er å etablere målepunkter for mer detaljert beregning av strømforbruk. Det er også en ambisjon om at alle fremtidige datasenter skal drives av energi fra solceller på taket.

Det skybaserte driftsmiljø bidrar i stor grad til at Pareto Bank kan redusere sitt klimaavtrykk da banken med denne løsningen deler på strømkrevende maskinvare med andre virksomheter.

Bankens leverandør av skybasert driftsmiljø har forpliktet seg til å sette søkelys på fire nøkkelområder for miljøpåvirkning på lokalsamfunn – karbon, vann, avfall og økosystemer.

Cyber sikkerhet

Det digitale trusselnivået mot norske virksomheter er stadig økende. Antallet alvorlige og svært alvorlige hendelser har i 2023 holdt seg på et tilsvarende nivå som i 2022. Det er i hovedsak trusler innen økonomisk motivert kriminalitet man registrerer. Disse truslene er i stor grad relatert til kryptovirus, men man ser også en økende bruk av leverandørkjedeangrep for å ramme norske virksomheter.

For å møte det stadig økende trusselnivået har Pareto Bank tatt i bruk automatiserte tjenester for deteksjon av trusler samt respons på disse. Disse tjenestene, sammen med holdningsskapende arbeid og kontinuerlig opplæring av ansatte på digital sikkerhet gjør at Pareto Bank er godt rustet til å kunne håndtere digitale trusler.

Samfunnsansvar i Pareto Bank

Samarbeid med Blå Kors

Målet om å sette spor for fremtiden er førende for Pareto Banks samfunnsengasjement og ønske om å bidra også utover egen virksomhet. Gjennom 2020 og 2021 ble det gjennomført en omfattende kartlegging rundt samfunnsansvar internt i banken, noe som viste et høyt engasjement blant bankens ansatte og et stort ønske om å bidra ved å investere både tid og penger. Spesielt er det tematikk rundt barn og unge som skaper et stort engasjement, og på basis av dette ble det gjennomført en grundig evaluering av mulige ideelle organisasjoner som banken kunne samarbeide med.

Som et resultat av evalueringen valgte Pareto Bank å inngå et samarbeid med Blå Kors. Blå Kors er den største ideelle aktøren innen alkohol, rus og avhengighet i Norge. Avhengighet er et stort samfunnsproblem som rammer både enkeltpersoner og menneskene rundt. Blå Kors har jobbet mot avhengighet i Norge i over hundre år, og arbeider blant annet kontinuerlig med forebyggende tiltak spesielt rettet mot barn og unge, samt med behandling og oppfølging. Vi er derfor trygge på at vi har funnet en god og seriøs partner, og at vi sammen med Blå Kors kan hjelpe barn og unge som enten direkte eller indirekte er rammet av avhengighet.

Vi er langsiktige og grundige i det vi gjør, og samarbeidet med Blå Kors er intet unntak. Vi har derfor sammen med Blå Kors lagt en plan og et årshjul for hvilke aktiviteter og prosjekter som vi skal gjennomføre. Dette inkluderer blant annet en årlig dugnad på Blå Kors i Oslo, et årlig dagsarrangement for Barnas Stasjon, samt en årlig ferie for Blå Kors Ferier. Gjennom 2023 har ansatte deltatt som tidsgivere på den organiserte høstferien for barnefamilier, og rett før julen 2023 fikk stasjonen på Lindeberg en mengde innsamlede vinterklær og sko til bruktboden sin, eller det de kaller skattekammeret sitt og som kommer mange barnefamilier til nytte.

Samarbeidet startet i praksis i 2021 med at Pareto Bank sammen med Blå Kors Ferier arrangerte en høstferie for 10 småbarnsfamilier på Norefjell. I 2022 arrangerte vi vår andre høstferie i hyggelige omgivelser ved Stenbekk leirskole i Sarpsborg. Høstferien i 2022 besto av 60 personer. I 2023 gjentok Pareto Bank suksessen på Stenbekk. I tillegg fikk Blå Kors barnas stasjon Oslo ekstra støtte midler fra Pareto Bank som muliggjorde høstferie for familier som bruker tilbudet. Turen gikk til Gurvika i Nevlunghavn. 13 familier dro på tur med ansatte fra Blå Kors barnas stasjon. Blå Kors Ferier er en viktig organisasjon med formål å sikre et ferietilbud for familier i Norge som er rammet av rusavhengighet, psykiske utfordringer eller lavinntekt. Dette rammer anslagsvis så mange som 2 – 3 per skoleklasse i Norge i snitt, og Blå Kors Ferier mottok 3.000 søknader i 2021. 75 % av søknadene må avslås som følger av begrenset kapasitet. Derfor er arbeidet til Blå Kors utrolig viktig for å sørge for at så mange som mulig skal få muligheten til å dra på ferie og skape gode minner og opplevelser sammen som en familie.

Høstferiene på Norefjell og i Sarpsborg ble en utrolig fin opplevelse, og vi er takknemlige for alle de fine tilbakemeldingene vi fikk fra familiene som deltok.

Våren 2023 arrangerte vi vår andre aktivitetsdag. Sammen med Blå Kors

ønsket Pareto Bank nærmere 100 barn og voksne velkomne til aktivitetsdag i klatreparken på Tryvann. I strålende sommervær fikk flere familier utfordre høydeskrekken og boltre seg på alt fra en halv til 25 meter over bakken. Barnas Stasjon er et fantastisk tiltak, med avdelinger og fysiske lokasjoner rundt om i hele Norge. Barnas Stasjon er åpen for familier i sårbare livssituasjoner med barn i alderen 0 – 12 år. Utover å være et trygt sted for alle å komme til, så tilbyr Barnas Stasjon veiledning, måltider, gruppetilbud og kurs. Alle tilbud er gratis, uten krav om henvisning.

Pareto Bank og Blå Kors er inne i sitt fjerde år som samarbeidspartnere. Banken har hittil stått for fire ferier med Blå Kors ferier, to aktivitetsdager med Blå Kors barnas stasjon, samt innsamling av pent brukte klær og utstyr til stasjonen. I vårt fjerde år, ønsker vi å arbeide enda tettere og mer målrettet for å øke vårt felles bidrag til sosial bærekraft. I 2023 har Pareto Bank etablert en prosjektgruppe, som jobber tett med Blå Kors og ulike aktiviteter knyttet til årshjulet. Gjennom å gjøre slike nye grep, kan banken sammen med Blå Kors bidra både konkret og strategisk med å posisjonere Blå Kors som en sosial bærekraftig aktør inn mot næringslivet.

«DEN VARMEN OG NATURLIGE MÅTEN BLÅ KORS MØTER DE SOM BENYTTET SEG AV TILBUDET PÅ, ER IMPONERENDE. MED ÉN GANG SKAPER DE TRYGGHET OG FORUTSIGBARHET, SLIK AT ALLE FØLER SEG VELKOMNE OG SOM EN SAMLET GRUPPE. JEG KJENTE DEN VARMEN FRA FØRSTE STUND!»

Iselin Tanke Berg
Tidgiver under Blå Kors ferier på Stenbekk 2023

«TUSEN TAKK TIL PARETO BANK OG MÅTEN DE GJØR DETTE SAMARBEIDET PÅ. FORUTEN Å KONKRET BIDRA MED MIDLER DET ER STORT BEHOV FOR, ER ENGASJEMENTET OG HJERTET DE VISER ET EKSEMPEL TIL ETTERFØLGELSE FOR NÆRINGSLIVET. VI SER ALLTID FREM MOT AKTIVITETENE SAMMEN MED PARETO BANK!»

Kathrine Lygren Toppe
Markedsrådgiver Blå Kors

 Pareto bank

PARETO BANK ASA

Dronning Mauds gate 3
Postboks 1823 Vika
N-0123 Oslo

Telefon: +47 24 02 81 20
E-post: post@paretobank.no
Internett: paretobank.no